

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Η θέληση του Θεού κατευθύνεται μόνο απ'την
άπειρη αγάπη Του για μας, και γι'αυτό καθετί που
μας συμβαίνει είναι για το καλό μας.

Λέων Τολστόι ("Πόλεμος και Ειρήνη",
βιβλ.2ο, Μέρος Γ, 25)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
Οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι για τη μετενσάρκωση	65
Annie Besant: Η κατήφεια και η εγκαρτέρηση	67
Η σκάλα που φθάνει στο Θεό.....	68
Κωστή Μελισσαρόπουλου: Εγωϊσμός και αλτροϊσμός	69
Ανδρέα Λασκαράτου: Από τους “Στοχασμούς” του	73
Εορτή του Λευκού Λωτού.....	74
Ομιλία του αδ. Γεωργίου Σιβρή	74
Ιφιγένειας Κασταμονίτη: H.P.BLAVATSKY, Ποιά ήταν;	78
Χριστ. Καμαρωτάκη: Η φιλοσοφία των αριθμών	80
Ομιλία της αδ. Κρυσταλλίας Ιωαννίδου	83
Λόγοι σοφοί	86
Ιωάννη Βασιλή: Καλλιόστρο, ο αδικημένος της ιστορίας	87
Απλότητα και ευτυχία	94
Ιωάννη Κατσάμπη: Η σιγή	95
Sherine Dorah: Μαγεία-Θαύματα-Θρησκεία	97
RUDYARD KIPLING: Αν	102
Αντώνιου Αδριανόπουλου: Η ηθικοποίηση των ανθρώπων δια της φιλοσοφίας	106
Μυσταγωγικές ρήσεις από τα βάθη των αιώνων	110
Νίκου Καρβούνη: Η συγκέντρωση στον εαυτό μας και το άνοιγμα στην ανθρωπότητα	111
Ραμπινδρανάθ Ταγκόρ: Εις την γυναίκα.....	113
Η αρχή της μη βίας:	114
Διαφορετικοί κλέφτες	118
Περί του Ευαγγελίου απόψεως	120
Οι κακές πράξεις φέρνουν τα δαιμόνια	124
Η αλήθεια, το δίκαιο και οι σκοτεινές δυνάμεις	125
Η ανταπόκριση του Θεού	126
Εξομολογήσεις	127
Το νέο Δ.Σ. της Θεοσοφικής Εταιρείας	127
Μεταξύ μας	128

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 010 362.0702 - 010 361.0961

e-mail: theosophicalgr@hotmail-com

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Χαράλαμπος Μπάρακλης

Έτος 47ον, Απρίλιος - Μαΐος - Ιούνιος 2002, Τεύχος 248

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ

Το ίδιο πράγμα είναι ο ζωντανός κι ο πεθαμένος, ο ξύπνιος και ο κοιμισμένος, ο νέος κι ο γέρος· γιατί τα πρώτα αφού αλλάξουν κατάσταση, γίνονται τα δεύτερα κι αυτά πάλι όταν αλλάξουν κατάσταση γίνονται τα πρώτα.

Ηρακλείτου (Απόσπ. 88, Diels-Kranz)¹

*

Υπάρχει κάποια παλαιά παράδοση, την οποία διατηρούμε στη μνήμη μας, ότι οι ψυχές από εδώ πηγαίνουν εκεί (στον Άδη) και πάλι εδώ επιστρέφουν και είναι οι ψυχές των πεθαμένων που επανενσαρκώνονται.

Πλάτωνα (Φαίδων 70C)²

Πράγματι γίνεται επαναφορά στη ζωή και οι ζωντανοί γεννιούνται από τους πεθαμένους, και οι ψυχές των πεθαμένων υπάρχουν, και οι μεν αγαθές είναι σε καλύτερη κατάσταση, οι δε κακές σε χειρότερη.

Πλάτωνα (Φαίδων 72 D,E)³

*

Η ψυχή του ανθρώπου είναι αθάνατη και συμβαίνει άλλοτε μεν να τελειώνει (τη συνεργασία της με το σώμα), πράγμα που ως γνωστόν οι άνθρωποι το ονομάζουν θάνατο, άλλοτε δε να ξαναγεννιέται, ποτέ όμως δε χάνεται.

Πλάτωνα (Μένων, 81B)⁴

*

Η ψυχή (μετά το θάνατο) εισέρχεται πάλι σε σώμα, και πάλι αποχωρίζεται του σώματος και αυτό συμβαίνει πολλές φορές κατά κύκλους. Γι' αυτό οι Ορφικοί(...) προσεύχονταν να λήξουν οι κύκλοι αυτοί (των ενσαρκώσεων) και να λυτρωθούν από την κακότητα των ανθρώπων.

(Εις τον Τίμαιον Πλάτωνος, Ε')⁵

*

Η ψυχή πάντα συζεί άλλοτε μ' ένα σώμα, κι' άλλοτε με άλλο.

Πλάτωνα (Νόμοι, 903D)⁶

1. "Τ' αυτό τ' ἐνὶ ζῶν καὶ τεθνηκὸς καὶ (το) ἐργηγορὸς καὶ καθεύδον καὶ νέον καὶ γηραιόν. τάδε γὰρ μεταπεσόντα ἐκεῖνα ἐστὶ κακεῖνα πάλιν μεταπεσόντα ταῦτα".

2. "Παλαιὸς μὲν οὖν ἐστὶ τις λόγος, οὐ μεμνήμεθα, ὡς εἰσὶν ἐνθένδε ἀφικόμενα ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνούνται..."

3. "Ἀλλ' ἐστὶ τῷ ὄντι καὶ το ἀναβιώσκεισθαι καὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίνεσθαι καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι, καὶ ταῖς μὲν γ' ἀγαθαῖς ἀμείνον εἶναι, ταῖς δὲ κακαῖς κάκιον".

4. "Φασὶ γάρ τινες τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀθάνατον, καὶ τότε μὲν τελευτάν, ὃ δὴ ἀποθνήσκειν καλοῦσι, τότε δὲ πάλιν γίνεσθαι, ἀπόλλυσθαι δ' οὐδέποτε".

5. "Ὅτι παλαιὸς ὁ λόγος, ὀρφικὸς τε γὰρ καὶ πυθαγόρειος, ὁ πάλιν ἄγων τὰς ψυχὰς εἰς τὸ σῶμα καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀνάγων καὶ τοῦτο κύκλω πολλάκις. ἧς καὶ οἱ παρ' Ὀρφεῖ τῷ Διονύσω καὶ τῇ κόρῃ τελούμενοι τυχεῖν εὐχονται κύκλου τ' ἂν λήξαι καὶ ἀναπνεύσαι κακότητος".

6. "Αἰὲ ψυχὴ συντεταγμένη σώματι τότε μὲν ἄλλω, τότε δὲ ἄλλω".

Η κατήφεια και η εγκαρτέρηση

Από το βιβλίο της Annie Besant “Προς την μύησιν”

“Προσπαθήτε να κυριαρχήσετε τον νου σας, μη σκεπτόμενοι ουδέν κακόν, εις τρόπον ώστε να υπομείνετε ευχαρίστως τας δοκιμασίας, πάντοτε εύθυμοι, ευχαριστημένοι και ήρεμοι. Δεν έχετε το δικαίωμα να είσθε κατηφείς. Η διάθεσις αυτή σκορπίζει τριγύρω σας τον μαύρο πέπλο της μελαγχολίας και κάμνει τους άλλους να υποφέρουν, ενώ το καθήκον σας είναι να επαυξήσετε την ευτυχία εις τον κόσμο και όχι να συμβάλετε εις την αθλιότητά του. Εάν είσθε κατηφείς, δεν θα δυνηθεί να σας χρησιμοποιήσει προς διοχέτευσιν της ζωής Του ο Διδάσκαλος, προς βοήθειαν των αδελφών Του.

Η κατήφεια ομοιάζει προς φραγμόν, εγειρόμενον εις ρυάκιον όπως εμποδίζει την ελευθέρα ροή του ύδατος. Καταβάλλετε κάθε προσοχή, όπως μη φέρετε προσκόμματα εις την οδόν, εις την οποίαν διοχετεύεται η ζωή του Διδασκάλου δια μέσου του μαθητού, διότι κατ’αυτόν τον τρόπο εμποδίζετε την ευλογίαν Του να σκορπισθεί προς παρηγοριά των ανθρώπων. Να είσθε λοιπόν, κύριοι των σκέψεών σας και κατά συνέπεια των έργων σας, να είσθε αγαθοί και όσο το δυνατόν πλήρεις ευμενείας και αγάπης (...)

Πρέπει να μάθετε την **Εγκαρτέρηση**, δια να είσθε εις θέση να υπομείνετε τις δοκιμασίες, δοκιμασίες οι οποίες θα πέσουν αφθόνως επάνω σας, όπως εξαντλήσουν το ταχύτερο το κακό κάρμα του παρελθόντος σας και σας καταστήσουν ικανούς προς υπηρεσίαν. Αποδέχεσθε τις δοκιμασίες ως εύνοια και όχι ως τιμωρία (...)

Να υφίστασθε χαρμωσύνως τις δοκιμασίες και όχι με φυσιογνωμία θλιμμένη και δύσθυμο. Η στάση σας άς ομοιάζει προς την του μάρτυρος ο οποίος εμειδία εν μέσω των φλογών, λέγων, ότι η πυρά του εφαινετο ως άρμα φλογερό, το οποίο τον μετέφερε προς τον Κύριόν του”.

(Από το κεφάλαιο “Η συνάντηση του διδασκάλου”).

Η σκάλα που φθάνει στο Θεό

“Τη στιγμή εκείνη πρόβαλε ο παπα-Σίλβεστρος με τους αδερφούς στο κατώφλι. Γονάτισαν όλοι, φίλησαν το χέρι του Φραγκίσκου.

-Αδερφέ Φραγκίσκο, είτε ο παπα-Σίλβεστρος, ήρθαμε να μας δώσεις την ευχή σου, φεύγουμε να κηρύξουμε το λόγο του Χριστού, όπως εσύ μας τον φανέρωσες.

- Και για πού, αδερφέ μου, αν θέλει ο Θεός;

-Όπου μας βγάλει η στράτα, αδερφέ Φραγκίσκο, όπου μας βγάλει ο Θεός. Αλάκερη η γής δεν είναι χωράφι του Χριστού; Θα βγούμε να σπείρουμε.

Ο Φραγκίσκος απίθωσε τα χέρια στο κεφάλι των αδερφών:

-Πηγαίνετε, αδερφοί μου, με την ευχή μου, κηρύχνετε με τα λόγια, αν μπορείτε· μά απάνω απ’ όλα κηρύχνετε με τη ζωή σας και με τα έργα σας. Ποιό’ναι πιο απάνω από τα λόγια; Η πράξη. Ποιό’ναι πιο απάνω την πράξη; Η σιωπή. Ανεβαίνετε, αδερφοί μου, όλη τη σκάλα που φτάνει στο Θεό, κηρύχνετε με τα λόγια, κηρύχνετε με την πράξη, κι ύστερα, σαν απομαίνετε μόνοι, εμπάτε στην άγια σιωπή που περιζώνει το Θεό!

Σώπασε, κοίταξε ένα ένα τους αδερφούς πολλήν ώρα με αγάπη, σα να πήγαιναν στον πόλεμο και δεν ήξερε αν θα τους ξαναδεί.

-Σκληρές είναι οι καρδιές των ανθρώπων, πέτρες, είπε κι αναστέναξε, μά έχετε το Θεό μαζί σας, μή φοβάστε, και σε κάθε διωγμό να λέτε: Ήρθαμε στον κόσμο ετούτον για να πονέσουμε, να σκοτωθούμε και να νικήσουμε. Τί να φοβηθείτε; ποιόν να φοβηθείτε; Κανένα δε φοβάστε· όποιος έσμιξε με το Θεό, αποχτάει τρεις μεγάλες χάρες: παντοδυναμία χωρίς δύναμη, μεθύσι χωρίς κρασί, ζωή χωρίς θάνατο”.

(Απόσπασμα από το βιβλίο του Νίκου Καζαντζάκη
“Ο φτωχούλης του Θεού”, σελ. 265)

ΕΓΩΪΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΤΡΟΥΪΣΜΟΣ

Του αείμνηστου και σεβαστού αδελφού μας Κωστή Μελισσαρόπουλου

Βασικός προσανατολισμός του ανθρώπου, αλλά και δείκτης του βαθμού της εξελίξεώς του, είναι η τοποθέτησή του ανάμεσα στα δύο μεγάλα ρεύματα, του Εγωϊσμού και του Αλτρουϊσμού.

Στην αρχή της εξελικτικής του πορείας ο Άνθρωπος είναι ένας άκρατος εγωϊστής. “Το θέλω”, “αυτό είναι δικό μου”, τούτος είναι ο μοναδικός Νόμος που υπαγορεύει τη δράση του. Αλλά η θέλησή του μοιραίως συγκρούεται με τη θέληση των άλλων. Και έτσι αρχίζει ο αγώνας της ζωής και η μακρά διαδρομή της εξελίξεως του ψυχοπνευματικού όντος, του οποίου εκδήλωση στο φυσικό κόσμο είναι η ανθρώπινη μορφή.

Μετά μακρούς αιώνες ψυχικής εξελίξεως, ο προσανατολισμός του ανθρώπου μεταβάλλεται. Τον εγωϊσμό αντικαθιστά ένα μίγμα εγωϊστικών και αλτρουϊστικών τάσεων, οι οποίες αλληλοσυγκρούονται και εναλλάσσονται συνεχώς, αναλόγως της μεταβαλλόμενης ψυχικής διαθέσεως, των καταλοίπων του τρόπου της ανατροφής, του βαθμού της αυτοκυριαρχίας, της επιδράσεως του περιβάλλοντος.

Στο σημείο αυτό βρίσκεται ο σημερινός βαθμός εξελίξεως του μεγαλύτερου μέρους των ανθρώπων οι οποίοι απαρτίζουν τις λεγόμενες “πολιτισμένες” κοινωνίες. Αναγνωρίζεται βεβαίως και θαυμάζεται η ευγένεια και η ανωτερότης του Αλτρουϊσμού, ακολουθούνται όμως συνήθως στον πρακτικό βίο οι επιταγές και υπαγορεύσεις του Εγωϊσμού. Και η πάλη συνεχίζεται μέσα στον άνθρωπο μεταξύ των εγωϊστικών και αλτρουϊστικών τάσεών του.

Αντίθετα από τα καθολικά φαινόμενα της επικρατήσεως της βίας, της υποκρισίας και του εγωϊσμού, πραγματικοί πρωτοπόροι της ανθρωπότητας δεν είναι οι κακώς θεωρούμενοι “ηγέται”, αλλά Εκείνοι, των οποίων ο αλτρουϊσμός έχει εξαφανίσει τον εγωϊσμό και οδηγεί απροσκόπτως τα βήματά τους και τις πράξεις τους.

Εν τούτοις υπάρχουν πολλοί οι απολογηταί του Εγωϊσμού και είναι ενδιαφέρον να εξετάσωμε το θέμα μας και από την ιδικήν τους σκοπιά.

Και πρώτα-πρώτα, τί είναι Εγωϊσμός; Ποιοί ορισμοί έχουν δο-

θή από τη Φιλοσοφία για τον Εγωισμό;

Είναι η υπέρμετρη ή αποκλειστική αγάπη προς εαυτόν. Είναι η επιδίωξη του ιδίου συμφέροντος, με αδιαφορία για το συμφέρον των άλλων. Είναι η εξυπηρέτηση του εαυτού, πάνω από κάθε άλλη υποχρέωση. Είναι η καθυπόταξη του συμφέροντος της ομάδας στο συμφέρον του ατόμου. Είναι η ροπή του Εγώ για αυτοσυντήρηση και επαύξηση ή αυτοδοξασμό. Είναι, με μια λέξη, το συμφέρον του ατόμου.

Οι τάσεις αυτές είναι ή δεν είναι εναρμονισμένες με την τρέχουσα κοινωνική ηθική; Ασφαλώς είναι. Εν τούτοις ο Εγωισμός είναι η άρνηση της ηθικής, διότι όλα τα συστήματα ηθικής στηρίζονται στη δράση υπέρ των άλλων, ενώ ο Εγωισμός είναι η αποκλειστική εξυπηρέτηση του Εγώ.

Οι απολογηταί όμως του Εγωισμού ισχυρίζονται ότι ακόμη και οι πράξεις που φαίνονται αλτρουϊστικές και φιλάλληλες έχουν στο βάθος εγωϊστικό ελατήριο, διότι η εξυπηρέτηση των άλλων έχει σαν απώτερο σκοπό την εξυπηρέτηση του εαυτού, σύμφωνα με το καλώς εννοούμενον συμφέρον. Η αρετή και το αγαθόν στην ουσία τους είναι κάθε τί που εξυπηρετεί το Εγώ, δηλαδή ένας καλά μελετημένος υπολογισμός του συμφέροντος.

Θεωρούν σαν οπαδούς τους Εγωισμού τους Επικουρείους, διότι έθεσαν σαν σκοπό του βίου την επίτευξη της ευδαιμονίας.

Ο Σοπενχάουερ λέγει ότι ο Εγωισμός είναι το μοναδικό ελατήριο με το οποίο επιδιώκεται η ευζωία. Ο Νίτσε με τον υπεράνθρωπον-όπως αυτός τον εννοεί-παρουσιάζει τον ιδανικό τύπο του εγωϊστού. Ο Σπένσερ υποστηρίζει ότι η χαρά την οποία προκαλεί μια αλτρουϊστική πράξη, είναι στην πραγματικότητα εγωϊστική χαρά, έστω και αν δεν έχουμε επίγνωση γι' αυτό. Και ο Μάξ Στίρνερ, ο οποίος χαρακτηρίζεται σαν ο μεγαλύτερος υπέρμαχος του Εγωισμού, λέγει ότι ο Εγωισμός είναι ο ύψιστος σκοπός και ότι βοηθεί κανείς άλλους μόνον όταν επιδιώκει ένα απώτερο συμφέρον.

Ο Κάντ, αντιθέτως, θεωρεί τον Εγωισμό σαν ρίζα της κακοδαιμονίας του ανθρώπου, συμφωνών κατά τούτο με την άποψη της Θεοσοφίας, η οποία θεωρεί εξέλιξη τη συμμόρφωση προς τις υπαγορεύσεις του Αλτρουισμού και οπισθοδρόμηση την προσκόλληση προς τον Εγωισμό. Και ονομάζει η Θεοσοφία “Διδασκάλους” ή “Μύστας” εκείνους που έχουν πραγματοποιήσει τον Αλτρουισμό και “αδελφούς της σκιάς” ή “μαύρους μάγους” εκείνους που λατρεύουν πάνω από κάθε τί το Εγώ τους.

Η Άννι Μπέζαντ έλεγε:

“Ανοίξετε τον εαυτό σας και δοθήτε σε όλους τριγύρω σας. Θα

υπάρχει πάντα κάποιος που θα μπορείτε να τον βοηθήσετε. Μην παραλείπτετε να το κάνετε. Πρέπει να κάνουμε τον κόσμο ωραίο για όλους. Να μη σας ενδιαφέρει ο εαυτός σας. Όσο σκέπτεσθε τον εαυτό σας, δεν χρησιμεύετε. Χρησιμεύουν μόνον όσοι μπορούν να δίδονται πλήρως”.

Και ο Λεντμπήτερ: “Τα δεινά στον κόσμο προέρχονται από έλλειψη αγάπης και αδελφότητας. Αν ο άνθρωπος μάθει ν’αγαπά και να παίρνει την αδελφική στάση, όλα τα δεινά θα σταματήσουν και θα ανατείλει ο χρυσός αιών. Ο καθένας μας έχει χρέος να περάσει το μαρτύριο που συμβολίζει ο σταυρός. Ο καθένας μας οφείλει να μάθει πώς να δίνει τον εαυτό του ολοκληρωτικά για τους άλλους”.

Ο Ναζωραίος είχε διδάξει:

“Ει τις θέλει οπίσω μου ελθείν, απαρνησάσθω εαυτόν”. Είναι το κήρυγμα της ολοκληρωτικής εγκαταλείψεως του Εγωισμού. Εν τούτοις, η τοποθέτηση του διαμορφωμένου Χριστιανισμού απέναντι του Εγωισμού δεν είναι απόλυτα ξεκαθαρισμένη. Σαν κίνητρο της χριστιανικής ηθικής διδάσκεται από πολλούς η σωτηρία της ψυχής, η επιδίωξη της “βασιλείας των ουρανών”, η μετά θάνατον ανταμοιβή, δηλαδή το καλώς εννοούμενον απώτερο συμφέρον.

Φρονούμε ότι “βασιλεία των ουρανών” δεν σημαίνει την μετά θάνατον ευδαιμονία, αλλά την εσωτερική πληρότητα του ζώντος ανθρώπου. Και επικαλούμεθα την άλλη εκείνη ρήση του Ναζωραίου: “Η βασιλεία του Θεού εντός υμών εστί”.

Η εγωϊστική τάση των ονόματι μόνο “Χριστιανών”, που δεν κατανοούν το βάθος και το μέγεθος της διδασκαλίας του Ναζωραίου, διέστρεψε την έννοια των λόγων Του και εδημιούργησε την προσδοκία του μελλοντικού παραδείσου και τον φόβο της κολάσεως. Έτσι εγεννήθηκε ο στείρος ασκητισμός και η δοσοληψία της θυσίας του προσκαίρου παρόντος, χάριν του αιωνίου μέλλοντος. Ο Ιησούς ουδέποτε υπήρξε εγωϊστής. Όσοι όμως δεν τον κατενόησαν, εστηρίχθησαν στο καλώς εννοούμενον απώτερο συμφέρον των απολογητών του Εγωισμού και αυτή την άποψη προβάλλουν, αντί να δείχνουν το μεγαλείον που έχει η εκτέλεση του αγαθού χάριν της ωραιότητας που εμπεριέχεται μέσα στην απλή και χωρίς υπολογισμό εκτέλεση του αγαθού.

Άλλο είναι να κάνης εκείνο που πρέπει μόνον και μόνον από αγάπη σ’αυτό, και άλλο είναι να κάνης εκείνο που πρέπει, από υπολογισμό στο καλώς εννοούμενο απώτερο συμφέρον.

Η Μπαγκαμπάντ Γκιτά, το ιερό βιβλίο των Ινδουϊστών, τονίζει με επιμονή τη σημασία που έχει ο αποχωρισμός της πράξεως από τη σκέ-

ψη των συνεπειών της. “Κάνε εκείνο που πρέπει, και μην ενδιαφέρεσαι για τις συνέπειες. Δυστυχής είναι όποιος περιμένει ανταμοιβή”.

Ο σύγχρονός μας φιλόσοφος Κρισναμούρτι όχι μόνο καταδικάζει κάθε μορφή Εγωϊσμού, αλλά θεωρεί και αυτή ακόμη την αίσθηση του εγώ, σαν ανυπέρβλητο εμπόδιο για την αρμονική ζωή και την απολύτρωση του ανθρώπου.

Αξίζει να παραθέσω μερικά απ’όσα έλεγε παλαιότερα επάνω σ’αυτό το θέμα:

“Δεν θέλω τίποτε άλλο στη ζωή μου, παρά να έχω την ικανότητα να χάσω την αίσθηση του χωριστού εαυτού. Διότι τότε μπορώ να λησμονώ το εγώ και να ταυτίζωμαι με τον υπόλοιπο κόσμο, με κάθε βασίλειο, φυτικό ζωϊκό και ανθρώπινο. Βρίσκομαι τότε πλησιέστερα προς την αλήθεια, πλησιέστερα προς την τελειότητα. Εκείνο που αποτελεί εμπόδιο είναι ο χωριστός εαυτός, το στένεμα του εαυτού, η διαίρεση που δημιουργεί η πρόταξη του εαυτού”.

(Βασίλειον της Ευδαιμονίας)

“Εκείνος που θα ήθελε ν’αναζητήσει την πηγή της σοφίας, το βασίλειο της ευδαιμονίας όπου κατοικεί η αλήθεια, πρέπει πρώτα να μάθι να καταστρέφει τον εαυτό. Να μάθι να εκτιμά και να αισθάνεται το μεγαλείο της αληθινής φιλίας, που έρχεται όταν νιώσετε ότι είσθε ενωμένος με όλα τα πράγματα, όταν δεν έχετε χωριστή υπόσταση από τους άλλους”.

(Πηγή της Σοφίας)

“Όταν το εγώ εξαφανισθή, ο άνθρωπος φθάνει στην τελειότητα και γίνεται όμοιος με τον Χριστό ή με τον Βούδδα, δηλ. γίνεται πραγματικά ένας άνθρωπος. Η λέξη “άνθρωπος” παίρνει τότε την πραγματική της σημασία. Ο άνθρωπος τότε είναι το όν που δεν έχει εγώ. Σ’αυτόν όλοι οι περιορισμοί και όλες οι ιδιότητες έχουν εξαφανισθή”.

(Ο άνθρωπος και το εγώ)

“Ο αληθινός σκοπός της ατομικής υπάρξεως είναι η πραγματοποίηση της ενότητας των πάντων, αυτής της πραγματικότητας στην οποία δεν υπάρχει η αίσθηση αντικειμένου και υποκειμένου, ή αίσθηση του “εσύ” και του “εγώ”, στην οποία δεν υπάρχουν αντιδράσεις, αλλά μόνο η αίσθηση του καθαρού “Είναι”.

(Δελτίον Αστέρος, 1930)

“Ο εγωισμός δεν επιτρέπει την πραγματοποίηση της αλήθειας. Γι’αυτόν τον λόγο πρέπει ν’αποσπάσετε τη ρίζα του εγωϊσμού, δηλ. την αίσθηση του εγώ. Όσο περισσότερο μένομε προσκολλημένοι στο μερικό, στο εγώ, στο “δικό μου” και στο “δικό σου”, τόσο περισσότερον πόνο, λύπη και χάος δημιουργούμε”.

(Δελτίον Αστέρος, 1931)

ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

ΑΙΟ ΤΟΥΣ “ΣΤΟΧΑΣΜΟΥΣ” ΤΟΥ

“Η πολιτική των μεγάλων πολιτικών του Κόσμου είναι ακόμα στην αγρίαν κατάστασίν της, επειδή συνίσταται εις το πως, ζημιώνοντας τα άλλα έθνη, να ωφελούν το ειδικόν τους. Σώα πολιτική μια μέρα θα είναι το να ζητή κάθε έθνος το συμφέρον του εις το κοινό παγκόσμιο συμφέρον”.

*

“Το να έχη κανείς φίλους όλους, είναι το σύνηθες. Το να έχη εχθρούς όλους, βγαίνει από το σύνηθες. Το να έχη αληθινούς επιστήθιους φίλους, τούτο είναι σπάνιο και πολύτιμο Θεού δώρο”.

*

“Σε μια προστυχιά να μην απαντήσετε μ’άλλη προστυχιά. Σε μια ευγένεια όμως πρέπει ν’απαντήσετε μ’άλλη ευγένεια”.

*

“Μ’ευχαριστεί πολύ η καλή υπόληψη των ανθρώπων, όταν νομίζω να την αξίζω. Με ντροπιάζει, όταν νομίζω να μὴν την αξίζω. Έχω υπομονήν όταν δεν αναγνωρίζουν την αξίαν μου και χάνω την υπομονήν, όταν με κατατρέχουν δια την αξίαν μου”.

Περιοδ. "Παρονασός", Ιουλ.-Σεπτ. 1961, σελ. 387

Όταν καμιά φορά νιώθετε ευτυχισμένοι, γοητευμένοι, χωρίς να υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος, να ξέρετε ότι σας επισκέφθηκαν ουράνια όντα.

Όμρααμ Αϊβανχόφ

(Για μια κανούργια ζωή. Χρυσοί κανόνες σελ. 155)

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Στις 9-5-2002 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων της Θεοσοφικής Εταιρείας η ετήσια γιορτή του Λευκού Λωτού. Στην αρχή έλαβε το λόγο και μίλησε ο Γενικός Γραμματέας (Πρόεδρος) της Θεοσοφικής Εταιρείας αδ. Γεώργιος Σιβρής και ακολούθησαν: Η αδ. Ιφιγένεια Κασταμονίτη, ο αδ. Χριστ. Καμαρωτάκης και η αδ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου.

Ήταν μια βραδιά τιμής και μνήμης της Έλενας Π. Μπλαβάτσκυ.

Η ομιλία του αδ. Γεωργίου Σιβρή.

Στις 8 Μαΐου κάθε χρόνο γιορτάζουν οι απανταχού θεόσοφοι την ημέρα του Λευκού Λωτού.

Η εορτή αυτή έχει διπλή σημασία: την ιστορική, που συνδέεται με το πρόσωπο της Ε.Π. Μπλαβάτσκυ και την πνευματική που συνδέεται με το ιερό σύμβολο του Λωτού.

Ας δούμε όμως πώς καθιερώθηκε η εορτή αυτή και πιά είναι τα πιθανά μηνύματα που θέλουν να μας μεταδώσουν οι εμπνευσταί της.

Η ημέρα του Λευκού Λωτού είναι η επέτειος του θανάτου της Ε.Π. Μπλαβάτσκυ και η πρώτη επίσημη αναφορά σ' αυτή δημοσιεύθηκε στο περιοδικό της Θ.Ε. του Μαΐου 1892 με το κάτωθι κείμενο το οποίον υπογράφει ο Χένρυ Όλκοτ που ήταν και ο πρώτος πρόεδρος της Θ.Ε.

“Στην τελευταία της επιθυμία η Ε.Π. Μπλαβάτσκυ εξέφρασε την ευχή όπως κάθε χρόνο, κατά την επέτειο του θανάτου της, μερικοί από τους φίλους της να συναθροίζονται στην έδρα της Θ.Ε. και να διαβάζουν ένα κεφάλαιο από το Φώς της Ασίας και αποσπάσματα από τη Μπαγκαβάδ Γκιττά και δεδομένου ότι είναι αρμόζον, όπως οι επιζώντες συνάδελφοί της κρατούν νωπή τη μνήμη της προσφοράς της προς την ανθρωπότητα και τη θερμή αγάπη και αφοσίωσή της για την Εταιρεία, ο υπογράφων προτείνει όπως η επέτειος αυτή γίνει γνωστή μεταξύ μας ως η ημέρα του Λευκού Λωτού και προβαίνει στις εξής επίσημες οδηγίες και συστάσεις:

1. Την μεσημβρία της 8ης Μαΐου 1892 και κατά την ίδια μέρα κάθε επομένου έτους θα διοργανώνεται μία αναμνηστική συνάντηση στην έδρα, κατά την οποία θα διαβάζονται αποσπάσματα από τα προαναφερθέντα έργα και θα γίνονται σύντομες προσφωνήσεις απο τον πρόεδρο της συναθροίσεως και άλλους που επιθυμούν να ομιλήσουν.

2. Μία μερίδα φαγητού θα προσφέρεται στους πτωχούς εις το όνομά της.

3. Η σημαία θα κυματίζει μεσίτια από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου, και η αίθουσα συνεδριάσεων θα είναι διακοσμημένη με άνθη Λευκού Λωτού.

4. Ο υπογράφων συνιστά σε όλα τα τμήματα και τις Στοές ανά τον κόσμο να συναντώνται κάθε χρόνο την ημέρα της επετείου και με σεμνό και αξιοπρεπή τρόπο, αποφεύγοντας τις δουλικές και μικροπρεπείς κολακείες και τις κενές φιλοφρονήσεις, να εκφράζουν το καθολικό αίσθημα αγάπης και σεβασμού προς Εκείνη που έφερε σ'εμάς το χάρι της ανηφορικής ατραπού που οδηγεί στις κορυφές της γνώσεως.

Υπογραφή: H.S.OLCOTT P.T.S.”

Κατα την ταπεινή μου γνώμη, τόσο η επιλογή των δύο προαναφερθέντων βιβλίων από την Ε.Π. Μπλαβάτσκυ, όσο και η προσθήκη του άνθους του Λευκού Λωτού από τον Η. Ολκοττ, δεν ήταν καθόλου τυχαία. Και στα δύο αυτά κείμενα περιγράφεται η ζωή, το έργο και η διδασκαλία δύο μεγάλων εκπαιδευτών της ανθρωπότητας, δύο μεγάλων Αβατάρ, του Βούδδα και του Κρίσνα, που όπως λέγει η παράδοση, υπήρξαν και οι δύο ενσαρκώσεις του Μεγάλου Θεού Βισνού, του Υιού της Ινδικής Τριαδικής Θεότητας. Και στα δύο κείμενα περιγράφεται αναλυτικά η ανηφορική πορεία στη μυητική κλίμακα, από τη βάση μέχρι την κορυφή, από το πρώτο μέχρι το τελευταίο βήμα. Στο μέν ένα του Πρίγκηπα Σιντάρτα, και στο άλλο του πολεμιστή Αρζούνα. Περιγράφονται οι αγώνες, οι δοκιμασίες και τα διάφορα στάδια αναρριχήσεως της ψυχής προς την ουράνια κατοικία της που ονομάζεται Νιρβάνα.

Τέλος και στα δύο κείμενα γίνεται εκτενής αναφορά στους δύο θεμελιώδεις νόμους του εσωτερισμού, το Κάρμα και τη Μετενσάρκωση. Αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι και στις δύο περιπτώσεις χρησιμοποιείται σαν σύμβολο ο Λευκός Λωτός για να περιγράψουν την αγία, όπως χαρακτηρίζεται φύση των θείων αυτών όντων.

Ιδού τί αναφέρεται στο Φώς της Ασίας για τη παρομοίωση του

Βούδδα με Άνθος Λωτού:

“Το λουλουδί ειν’αυτός του Δέντρου μας τ’ανθρωπινού π’ανθίζει σε μυριάδες χρόνια μια μόνο φορά. Μ’αν όμως ανθίσει, τότε πιά γεμίζει ο κόσμος μ’επιστήμης άρωμα και μ’αγάπης μέλι. Από το βασιλικό το δέντρο βγαίνει ένας ουράνιος Λωτός!

Το μεγαλοπρεπές αυτό Δέντρο δεν είναι άλλο, από το Δέντρο της Ζωής της Παλαιάς Διαθήκης, που δεσπόζει στο κέντρο του Παράδεισου. Είναι η πηγή από την οποία αντλούν τη Δύναμή τους όλα τα Μεγάλα Όντα και στο οποίο, όπως αναφέρεται σε μία άλλη παράδοση, έχει την προέλευση και τη διαμονή της η Αγία Ψυχή. Κάθε μια απ’αυτές αποτελεί ένα άνθος του Ιερού και καθαγιασμένου αυτού Δέντρου.

Ο Λωτός συναντάται σαν ιερό σύμβολο και στην Μπαγκ. Γκιττά, όπου ο θρόνος επί του οποίου κάθεται ο Μπράχμαν παριστάνεται με άνθος Λωτού. Και ο θρόνος αυτός δεν είναι άλλος από τον ίδιο τον Μεγάλο Θεό Κρίσνα, από τον οποίον εκπορεύεται η Μαγική Δύναμη του Μπράχμα δια της οποίας ζωοποιείται ολόκληρο το ορατό και αόρατο Σύμπαν. Με τη δύναμη αυτή αρωγό τους, την οποίαν ο Κρισναμούρτι χαρακτηρίζει ως μία τρομακτική ενέργεια απέραντης νοημοσύνης, έρχονται στον κόσμο τα Θεία όντα. Και η δύναμη αυτή δεν είναι άλλη από την μάχαιρα του Πνεύματος της Καινής Διαθήκης, από το απαστράπτον Φώς της Αληθείας.

Στον άνθρωπο, το Άνθος του Λωτού, συμβολίζει τον αθάνατον ενσαρκωμένον Εαυτό, που είναι καρπός του μεγαλοπρεπούς Δέντρου της Ζωής, ένα απειροελάχιστο μέρος του ιδίου του Θεού. Τοιουτοτρόπως, όπως αναφέρεται στις καββαλιστικές παραδόσεις, ο Θεός συνέδεσε τον εαυτό του με τον άνθρωπο, θέτοντας εντός αυτού μία αγία ψυχή. Όπως αναφέρεται στους ύμνους των Βεδών:

“Ένας Λωτός με εννέα πύλες περιτυλιγμένος από τρεις κλώνους είναι η σύνθεση ενός σπανίου όντος του οποίου κτήμα είναι το εαυτό”.

Η θεία αυτή ουσία παρόλον ότι είναι εγκλωβισμένη στο σώμα και βυθισμένη στην ύλη, δεν κηλιδώνεται από το κακό, όπως ένα πέταλο λωτού, δεν μολύνεται από το νερό, αναφέρει εδάφ. της Μπ. Γκιττά.

Η μεταφορική αυτή παρομοίωση συναντάται και στις Ουπανισάδες με την εξής περιγραφή: “Όπως ακριβώς ένας Λωτός σπείρεται εις το ύδωρ, αναπτύσσεται εις το ύδωρ, ανέρχεται πάνω από το

ύδωρ, έτσι και η βουδδική φύσις, παρόλον ότι έχει αναπτυχθεί στον κόσμο και τον έχει κατακτήσει, δεν μολύνεται από τον κόσμο. Όπως το ύδωρ δεν παραμένει πάνω σ'ένα πέταλο λωτού, έτσι και οι κακές πράξεις δεν συνοδεύουν τον άνθρωπο που γνωρίζει”.

Στην Αγία Γραφή, το αθάνατον ενσαρκωμένον Εαυτό συναντάται με το όνομα Αδάμ, περί του οποίου ο Απ. Παύλος λέγει:

“Σπείρεται εν φθορά, ανίσταται εν αφθαρσία. Σπείρεται εν ατιμία, ανίσταται εν δόξη. Σπείρεται εν ασθενεία ανίσταται εν δυνάμει. Είναι σώμα ζωικόν και είναι σώμα πνευματικόν. Ο πρώτος άνθρωπος είναι εκ της γής χοϊκός. Ο δεύτερος άνθρωπος, ο Κύριος εξ ουρανού”, τουτέστιν η Αγία Ψυχή. Το καθαρόν ΕΙΝΑΙ που είναι η εντός ημών αλήθεια, γίνεται από σπόρος δέντρο.

Αδελφοί μου,

Τα θεία όντα που είναι οι απεσταλμένοι του πνευματικού κόσμου έχουν μία μόνον αποστολή, να υπενθυμίσουν στον άνθρωπο, τη θεία καταγωγή του, όχι μόνο λεκτικά και θεωρητικά, αλλά πραγματικά, βοηθώντας τον να συνειδητοποιήσει την θεία καταγωγή του, γνωρίζοντας τον αληθινό εαυτό του, ως μία θεία μονάδα, ως μία πνευματική οντότητα. Αναφέρεται αλληγορικά για το Βούδδα ότι σε κάθε πάτημά του, πάνω στη γή φύτευε και ένα άνθος Λωτού, με άλλους λόγους, αφυπνιζόταν μία ώριμη ψυχή. Αναφέρονται επίσης στην ερμητική παράδοση τα εξής:

“Όπου κατέρχονται τα βήματα του Διδασκάλου, τα ότα εκείνων που είναι έτοιμοι, για τη Διδασκαλία του, ανοίγουν διάπλata” και “όταν τα ότα του μαθητού είναι έτοιμα ν'ακούσουν, τότε έρχονται τα χείλη να γεμίσουν αυτούς με σοφία”.

Περί του ιδίου αυτού φαινομένου Ο Κρισναμούρτι πιο συγκεκριμένα λέγει: “Πρεσβεύω ότι το έργο του Βούδδα, και του Χριστού και όλων εκείνων που έφθασαν στη πληρότητα της ζωής τους, είναι ν'αφυπνίζουν την άμορφη και αιώνια Ζωή μέσα εις τον καθένα”.

Έτσι κάθε φορά που ένας ουράνιος Λωτός κατέρχεται επί της γής, στοχεύει με τη διδασκαλία του στην αφύπνιση των ενσαρκωμένων λωτών, που είναι η εντός του ανθρώπου, θεία Νοημοσύνη.

Έρχεται για να ανασύρη, όπως λέγει ο Πλάτων την ψυχή από την τελεία αμάθεια μέσα στην οποία κυλίνεται, και να την ανυψώσει στη Θεία Γνώση. Να την μεταφέρει δηλαδή από το σκότος της πλάνης, στο καθαρό φώς της Αληθείας.

H. P. BLAVATSKY- ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ;

Της Ιφιγένειας Κασταμονίτη

Η προσωπικότητα της H. P. Blavatsky υπήρξε αξιοσημείωτη και εξαιρετικά σύνθετη. Αποκαλούμενη “Σφίγγα του 19ου αιώνα”, η γυναίκα αυτή ήταν ένα πραγματικό αίνιγμα ακόμη και για εκείνους που τη γνώρισαν από κοντά και αφιερώθηκαν σ’αυτή. Η λύση του αινίγματος Blavatsky δεν είναι εύκολη και δεν μπορεί κανείς να την βρεί ακόμη και με την βοήθεια των απόκρυφων διδασκαλιών που αφορούν την σύνθεση του ανθρώπου.

Λέγοντας “προσωπικότητα” συνήθως εννοούμε ένα σύνολο χαρακτηριστικών τα οποία διακρίνονται στην συμπεριφορά και τις πράξεις γενικά ενός ανθρώπου. Αλλά μέχρι ποίου σημείου μπορεί κανείς να διακρίνει τον πραγματικό ή τον καθολικό εαυτό πίσω από τα χαρακτηριστικά και τις πράξεις κάθε ανθρώπου; Όλοι κρύβουν μέσα τους υποσυνείδητα κίνητρα και επιρροές που τους ωθούν σ’αυτή ή εκείνη την πράξη και οι οποίες είναι άγνωστες συνήθως, ακόμη και σ’αυτούς τους ίδιους. Πόσο μάλλον σε κάποιον άλλον. Ακόμη και αν μπορούσαμε να πάμε πίσω στις απαρχές του εγώ μας, ν’αναλύσουμε και να διακρίνουμε κάθε τι που μας έκανε ή μας κάνει αυτό που είμαστε σήμερα, δεν μπορούμε εν τούτοις να διακρίνουμε ποιά μπορεί να είναι η σχέση μας με τις ανώτερες κοσμικές δυνάμεις και ευφυίες που ουσιαστικά κατευθύνουν τη ζωή μας.

Υπάρχει ένα ισχυρό αξίωμα που αφορά τον καρμικό νόμο και το ακούσαμε από τον Ιησού Χριστό: “Μην κρίνετε ίνα μην κριθείτε”. Γνωρίζουμε άλλο ηθικό νόμο που να έχει καταπατηθεί περισσότερο από ότι αυτό το αξίωμα;. Γνωρίζουμε κανένα από όλους εκείνους των οποίων η εργασία και η προσφορά στην ανθρωπότητα να μὴν πολεμήθηκε από τους συγχρόνους του; Η περίπτωση της H.P. Blavatsky είναι ίσως από τις χειρότερες σύγχρονες περιπτώσεις κατηγορίας και κακόπιστης κριτικής, τόσο όσο ζούσε όσο και μετά τον θάνατό της. Η ίδια ήταν πάντα τόσο αδιάφορη γι’αυτά και περιφρονούσε κάθε τέτοια κριτική ώστε δεν έκανε καμία προσπάθεια να συμβιβαστεί με τρόπο που να μειώσει τα διάφορα σχόλια εις βάρος της. Συγχρόνως μάλιστα, είναι σίγουρο ότι τροφοδο-

τούσε μια τέτοια κατάσταση και έδινε επίτηδες τροφή γι'αυτά ώστε να προκαλεί και να δοκιμάζει εκείνους που ήταν γύρω της και την ακολουθούσαν. Γιατί τέτοιες δοκιμασίες συχνά αποδεικνύουν ότι τελικά δεν βλάπτεται εκείνος που κατηγορείται, αλλά εκείνοι που κατηγορούν κάποιον άλλο άνθρωπο. Η ιστορία έχει δείξει ότι αυτό συμβαίνει πολύ συχνά σε περιπτώσεις αναμορφωτών της ανθρωπότητας.

Πίσω από την φαινομενικά “τραχιά”, δύσκολη, θυελλώδη κι'απόλυτα ασυμβίβαστη προσωπικότητα της H.P. Blavatsky, υπήρχε για εκείνους που βλέπουν πέρα από τις κακόπιστες κριτικές, ένας ευγενικός και ισχυρός χαρακτήρας ύψιστης ποιότητας. Επιπλέον υπήρχαν στην γυναίκα αυτή οι ιδιαίτερες εκείνες ικανότητες και ποιότητες τις οποίες κάθε αποκρυφιστής πρέπει να κατέχει πριν γίνει ένας απρόσωπος, δηλ. χωρίς εγώ αγγελιοφόρος εκείνων, οι οποίοι από τα ύψη της γνώσης και της σοφίας παρακολουθούν και καθοδηγούν το πεπρωμένο της φυλής μας. Πέρα όμως απ'όλα αυτά, εκείνο που τελικά μένει και μετράει, δεν είναι η προσωπικότητα της H.P. Blavatsky, εξωτερική ή εσωτερική. Το σημαντικότερο απ'όλα είναι το μήνυμα που έφερε στον κόσμο.

Κάθε αγγελιοφόρος εκτιμάται σύμφωνα με το πώς λαμβάνεται ένα μήνυμα που αυτός φέρει. Γιατί κάθε σπόρος αλήθειας μπορεί να πέσει σε βράχο ή σε σκληρό και άγονο έδαφος ή σε γόνιμο έδαφος όπου και θα βλαστήσει φέροντας καρπό για τους επόμενους. Όταν το μήνυμα αυτό συναντά σκληρότητα, δογματισμό και φανατισμό, άρνηση και προκατάληψη, είναι πολύ δύσκολο να ερμηνευτεί σωστά. Γιατί κάθε άνθρωπος που υιοθετεί μια τέτοια αντιμετώπιση είναι άνθρωπος που δεν μπορεί ν'αντιληφθεί και να εφαρμόσει στην πράξη το αξίωμα του Ιησού Χριστού, “μην κρίνετε για να μην κριθείτε”, αλλά και το άλλο επίσης αξίωμα, “το δέντρο φαίνεται από τους καρπούς του”. Οι καρποί στην περίπτωση αυτή είναι το μήνυμα, η εργασία και η αφοσίωση της H.P. Blavatsky στον σκοπό της διάδοσης την αληθειών της Θεοσοφίας μέσω της Θεοσοφικής Εταιρείας, για την οποία εργάστηκε μέχρι το τέλος της ζωής της.

Είμαστε γόνιμο έδαφος; Είναι οι καρδιές μας ώριμες να δεχθούν το μήνυμα και να το μετατρέψουν σε καρπό;

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

Τον Χριστόφ. Καμαρωτάκη

Κάθε χρόνο την 8η Μαΐου επέτειο του θανάτου της Ε.Π. Μπλαβάτσκυ που συνέβει στο Λονδίνο το 1891, οι Θεόσοφοι εις ολόκληρο τον κόσμο, κληρονόμοι και συνεχιστές του πνευματικού της έργου προσέρχονται από κοινού σε οικογενειακές συγκεντρώσεις και τιμούν με ευλάβεια και αγάπη την μνήμη της.

Η ημέρα αυτή καθιερώθηκε όχι απλά και μόνον σαν ένα εθιμοτυπικό μνημόσυνο προς την αξέχαστη αδελφή μας, αλλά με την ευκαιρία της αναπολήσεως του ονόματός της, αναζωπυρώσουμε το πνεύμα της αδελφότητας και παράλληλα των Θεοσοφικών ιδεωδών.

Η ίδια προτού αποδημήσει σε φωτεινότερους κόσμους, εξεδήλωσε την επιθυμία την ημέρα αυτή του θανάτου της να την εορτάζουμε φέροντες ολίγα άνθη εις ένδειξη σεβασμού προς το πνεύμα της, χωρίς θλίψη και πένθος, διότι η αλησμόνητη αδελφή μας δεν απέθανε αλλά ζεί και υπάρχει σ'ένα ανώτερο κόσμο από τον οποίο μας παρακολουθεί και αγάλλεται η ψυχή της όταν είμαστε ενωμένοι και αγαπημένοι και βαδίζουμε τον δρόμο τον οποίο εχάραξε με τη βοήθεια και καθοδήγηση των Διδασκάλων της σοφίας.

Το πλούσιο συγγραφικό της έργο δια μας τους σπουδαστές της Θεοσοφίας είναι πηγή γνώσεως και σοφίας. Σ'ένα από τα πολλά έργα της, την Μυστική Διδασκαλία που θεωρείται και είναι το σημαντικότερο, διαπραγματεύεται πλείστα όσα θέματα που αφορούν τη Φιλοσοφία, Επιστήμη και την Μεταφυσική, τα οποία εξετάζει με τρόπο καθαρά εσωτερικό. Στο βιβλίο αυτό δίδει αποκαλυπτικές απαντήσεις στους πνευματικούς προβληματισμούς των ανθρώπων. Σε μια παράγραφο του εν λόγω βιβλίου αναφέρει μεταξύ άλλων ότι “οι Πυθαγόρειοι στην εσωτερική τους σχολή μακριά από τα βλέματα των αμυήτων edίδασκαν τους λόγους και τις σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των δυνάμεων της φύσεως και των αριθμών με τη βοήθεια μιας επιστήμης που ονομάζανε Αριθμοσοφία. Η ψυχή έλεγαν είναι ένας αριθμός που κινείται μόνος του και περιέχει όλους τους άλλους”.

Έχει ειπωθεί από μεμνημένους Διδασκάλους, ότι οι αριθμοί δεν είναι σύμβολα υποθετικά και φανταστικά όπως νομίζουν πολ-

λοιί. Έχουν ουσιαστική υπόσταση και ισχύν και επηρεάζουν φανερά και απόκρυφα τη ζωή και την εξέλιξη των όντων. Ο Πλάτων εις το έργον του Επινόμις λέγει με βεβαιότητα: “Εάν αφαιρέσουμε τους αριθμούς από την ανθρώπινη φύση, δεν είναι δυνατόν να γίνουμε λογικοί”. Η εσωτερική φιλοσοφία μάς διδάσκει ότι όλα τα πράγματα της φύσεως έχουν μια φανερή όψη, αλλά παράλληλα και μια κεκρυμμένη που είναι άγνωστη εις το πλήθος των ανθρώπων. Οι διανοητές όλων των αποχρώσεων επειδή ερευνούν με το συνηθισμένο τρόπο του σκέπτεσθαι, δηλαδή εξωτερικά δεν μπορούν να επεκταθούν πέρα από την επιφάνεια των πραγμάτων. Εμείς όμως οι Θεόσοφοι, οι εραστές της αληθείας που δεν αρκούμεθα εις τα επιτεύματα της εξωτερικής γνώσεως, προχωρούμε πέρα αυτών προσπαθώντας κατά το δυνατόν να εισχωρήσουμε στην βαθύτερη όψη, διότι μέσα εις αυτήν υπάρχει η καθαρή αλήθεια που αναζητούμε...

Στην περιληπτική αυτή ομιλία γύρω από την φιλοσοφία των αριθμών θ'αναφερθώ κυρίως στα λεγόμενα των αρχαίων φιλοσόφων και Διδασκάλων, η συμβολή των οποίων στην προκειμένη περίπτωση είναι λίαν πολύτιμη.

Οι αριθμοί σύμφωνα με την εσωτερική παράδοση θεωρούνται ως έμψυχα όντα με δυνάμεις και ιδιότητες υπερφυσικές. Δι'αυτό και είναι ένα από τα σοβαρότερα θέματα της εσωτερικής γνώσεως, επειδή περικλείει μυστικά υψίστης σπουδαιότητας, που ο διανοητής άνθρωπος δεν μπορεί ν'αντιληφθεί και κατανοήσει. Θα πρέπει να καταλάβουμε ότι μία εις βάθος έρευνα των αριθμών με τα γνωστά μέσα ερεύνης δεν είναι εφικτή. Οι μελέτες που έγιναν μέσα στον 20ο αιώνα από ειδικευμένους και έμπειρους ερευνητές απέδειξε ότι όλα τα μυστικά που κρύβει επί παραδείγματι η Πυραμίδα του Χέοπος υπάρχουν στα μέτρα της σε αριθμούς που σχετίζονται αναλογικά με εκείνους των μετρικών αποστάσεων της γήινης και ηλιακής σφαίρας.

Το γεωμετρικό σύμβολο της Πυραμίδος εκτός των άλλων αντιπροσωπεύει εις μίαν όψη το Πνεύμα και την Ύλη. Η κίνηση από το ένα επίπεδο εις το άλλο δεν είναι παρά αριθμός εν ενεργεία. Ορισμένοι μάλιστα εκ των ερευνητών αυτών έχουν τη γνώμη, ότι οι αριθμοί που απορρέουν από τις μετρήσεις των εσωτερικών διαδρομών της Πυραμίδος σηματοδοτούν προφητείες σοβαρών γεγονό-

των και περιστατικών, που ήδη έγιναν, αλλά και αυτών που πρόκειται να γίνουν εις το μέλλον. Σε ποία χρονική περίοδο ο άνθρωπος συνειδητοποίησε τα σύμβολα των αριθμών δεν το γνωρίζουμε. Εκείνο όμως που βασίμως μπορούμε να υποστηρίξουμε είναι ότι οι αριθμοί έγιναν γνωστοί εις τον άνθρωπο μετά την γεύση του καρπού της γνώσεως του καλού και του κακού.

Στην μυθική αυτή περίοδο που δεν προσδιορίζεται χρονικά, ο καρπός αυτός ο δοθείς από τον Άγγελο του φωτός έθεσε σε κίνηση τον τροχό της εξελίξεως από το ζώο εις τον άνθρωπο. Η γνώση των αριθμών δεν είναι μία απλή επινόηση της ανθρώπινης διανοίας, αλλά μία εκ των εμπνεύσεων των προερχομένων από τον πνευματικό κόσμο. Περί της φύσεως και ερμηνείας των αριθμών μας ομιλούν όλα τα μεγάλα πνεύματα της ανθρωπότητας. Πρώτος ο μέγας Πυθαγόρας ασχολήθηκε με το μυστήριο των αριθμών και μας έδιδε ότι δια της σπουδής αυτών ο φιλόσοφος εισχωρεί στην ουσία των όντων και των πραγμάτων της φύσεως. Δι' αυτόν ο αριθμός είναι το πρώτο υπόδειγμα συγκρότησης του κόσμου και το όργανο κρίσης του Θεού και δημιουργού του σύμπαντος.

Δια τους Πυθαγορείους οι αριθμοί παρουσιάζουν δύο όψεις, την εξωτερική που είναι ποσότης και την εσωτερική που είναι ποιότης. Εις ερώτηση προς τον Πυθαγόρα τι σοφώτερο των όντων, απάντησε μονολεκτικά: Ο Αριθμός. Οι αριθμοί όπως λένουν οι Πυθαγόρειοι διαιρούνται σε περιττούς και αρτίους. Και επειδή οι άρτιοι αριθμοί επιτρέπουν την εις άπειρον διαίρεσιν θεωρούντο ατελέστεροι συγκριτικά με τους περιττούς οι οποίοι εμφανίζουν ολότητα μεταξύ πέρατος και μέσου. Σε ορισμένους μάλιστα εκ των αριθμών αυτών απέδιδαν μυστηριώδη δύναμη ικανή να προκαλέσει στο παρόν ορισμένα γεγονότα ή να αποτρέψει εκείνα που επρόκειτο να συμβούν εις το άμεσον μέλλον. Κατά μίαν αρχαία λαϊκή παράδοση, οι αριθμοί έχουν μαγικές ιδιότητες, και δυνάμεις θετικές, αλλά παράλληλα και αρνητικές. Αριθμούς που φέρουν τύχη αλλά και ατυχία. Λέγεται και είναι αληθές, ότι ο κόσμος έχει αρμονικό σχεδιασμό στηριζόμενο πάνω σε μαθηματικούς τύπους... Ένας φιλόσοφος του περασμένου αιώνα είπε το εξής : “Παν το πραγματικό, ουδέν άλλο είναι η αριθμός”.

Ο Πυθαγόρειος Φιλόσοφος Αριστόξενος από τον Τάραντα, αναφέρει ότι όλα τα πράγματα της ορατής και αοράτου φύσεως

εξαρτώνται άμεσα από τους αριθμούς. Ένας άλλος Πυθαγόρειος, ο Αέτιος θεωρεί ότι οι αριθμοί καθορίζουν την εναλασσόμενη όψη που διαμορφώνεται στην εξελικτική πορεία του σύμπαντος. Ο Ιάμβλιχος επίσης αναφέρει ότι τα έμψυχα και άψυχα πράγματα της φύσεως έχουν μία καθορισμένη αριθμητική αξία. “Δια τον αριθμό ένα λέγει, ότι παριστάνει την ουσία που συνέχει και συγκρατεί τα πάντα εις μίαν ενότητα”. (Εν το παν). Και σ’ένα σχολίο του προσθέτει τα εξής: “ Η Αθηνά εγεννήθη από την κεφαλή του Δία του πατρός των πάντων, πράγμα που δύναται να ερμηνευθεί ότι εγεννήθη εκ της κεφαλής των αριθμών. Δηλαδή του ενός. Η μονάς και η επτάς είναι αριθμοί νοεροί και η μεν μονάς είναι αυτόθι νούς, η δε επτάς το κατά νούν φώς”.

Με άλλα λόγια το φώς το οποίο πηγάζει εκ του θείου νού. Δια τούτο και ο κοσμικός νούς είναι μοναδικός και εβδομαδικός όπως λέγει ο Ορφεύς...

Ο Στοβαίος αναφερόμενος εις τους Πυθαγορείους λέγει ότι “δια των αριθμών γίνονται γνωστά τα κεκριμένα τ’ουρανού και της γής”. Ο Πλάτων εις τον Τίμαιο αναφέρει ότι “ο δημιουργός ο οποίος αεί γεωμετρει κατασκεύασε την ψυχή και το σώμα όμοιο προς το σύμπαν βάσει μαθηματικών αναλογιών και τύπων”.

Ο Θεόσοφος στην πνευματική του αναζήτηση καλόν θα είναι να συμπεριλάβει και εκείνη των αριθμών, εάν θέλει να διευρύνει έτι περισσότερο την συνειδησή του στον τομέα της εσωτερικής γνώσεως.

Ο Πλάτων θεωρεί ευτυχή αυτόν που κατανοεί το νόημα και την σημασία των αριθμών και αντιλαμβάνεται τις πανίσχυρες δυνάμεις που έχουν.

Η ομιλία της αδ. Κρυσταλλίας Ιωαννίδου

8η Μαΐου, ημέρα του Λευκού Λωτού, ημέρα των αναμνήσεων για τη Θεοσοφική Εταιρεία. Ημέρα κατά την οποία με ιδιαίτερη αγάπη τιμούμε τη μνήμη της ιδρυτριας της Εταιρείας μας, Η.Ρ. Blavatsky και μαζί με αυτήν όλους όσους συνέχισαν το έργο της.

Φέρνουμε στη μνήμη μας το πνεύμα με το οποίο εκείνοι εργάσθηκαν, τη διάθεση με την οποία υπηρέτησαν την ανθρωπότητα και τους διδασκάλους, για να μπορέσει και το δικό μας πνεύμα να κρα-

τηθεί ξυπνητό και φωτεινό, έτοιμο για συνεργασία και υπηρεσία όπως ήταν το δικό τους.

Η Η.Ρ. Blavatsky έλεγε:

“ Ο Αλτρουϊσμός είναι ένα ουσιαστικό τμήμα της ανάπτυξης του ατόμου. Καθήκον του Θεοσόφου είναι να θυσιάζει την άνεσή του, και να εργάζεται για τους άλλους, όταν αυτοί βρίσκονται σε αδυναμία να εργασθούν για τον εαυτό τους. Καθήκον του είναι να προσφέρει αυτό που έχει κατακτήσει και από το οποίο δε μπορεί να ωφεληθεί αν το κρατήσει εγωϊστικά για τον εαυτό του”.

Η Θεοσοφία διδάσκει την αυταπάρνηση, αλλά δεν διδάσκει την ανόητη και άχρηστη αυτοθυσία, ούτε δικαιολογεί το φανατισμό. Καθήκον του Θεοσόφου είναι να ελέγχει και να κυριαρχεί τα αρνητικά του συναισθήματα και να εξαγνίζεται εσωτερικά και ηθικά.

Να μή φοβάται κανένα και τίποτα, παρά μόνο την κρίση της συνειδήσής του!

Να μη κάνει τίποτα με μισή καρδιά. Αν βλέπει ότι κάτι είναι σωστό να το εκτελεί φανερά και θαρραλέα. Αν βλέπει ότι κάτι είναι κακό να μην το πλησιάζει καθόλου.

Υπάρχει μια δύναμη πίσω απ'την Εταιρεία που δίνει και σε μας τη δύναμη που χρειαζόμαστε, που θα μας κάνει ικανούς να κινήσουμε τον κόσμο, φτάνει εμείς να είμαστε ενωμένοι και να εργαζόμαστε σαν ένας νους και μιά καρδιά.

Οι Διδάσκαλοι ζητούν από τον καθένα μας “να βάξη τα δυνατό του” και πάνω απ' όλα να προσπαθεί να αισθάνεται πραγματικά τον εαυτό του ενωμένο με τους άλλους αδελφούς του.

Αυτό δεν σημαίνει παθητική συμφωνία επάνω σε όλα τα ζητήματα ή μια αφύσικη ομοφωνία για όλες τις λεπτομέρειες σε κάθε εργασία που αναλαμβάνουμε, αλλά μια αληθινή, γεναιόκαρδη και ειλικρινή αφοσίωση στην υπόθεσή μας, που θα οδηγήσει τον καθένα να βοηθάει τον αδελφό του με όλες του τις δυνάμεις, για τον κοινό μας σκοπό, είτε συμφωνούμε είτε δεν συμφωνούμε απόλυτα για τη μέθοδο που θα εκτελέσουμε αυτό το έργο.

Ο άνθρωπος εκείνος που δεν συμμετέχει πουθενά και δεν κάνει τίποτα, αυτός είναι που ακολουθεί μια τελείως λανθασμένη μέθοδο-εργασίας.

Ο καθένας πρέπει να συνεργάζεται με όλους και όλοι με τον

καθένα με ένα πλατύ και ανοιχτόκαρδο πνεύμα αδελφότητας και να αναπτύξουμε την διάδοση της θεοσοφίας σε όλους τους ανθρώπους.

“Όλες οι ευχές και οι σκέψεις που θα μπορούσα να κάνω- και τώρα που είμαι μαζί σας, μα και όταν θα φύγω από κοντά σας- συνοψίζονται σε αυτή τη φράση, που αποτελεί τον ακοίμητο πόθο της καρδιάς μου : “Να είστε Θεόσοφοι και να εργάζεστε για τη Θεοσοφία”. Η Θεοσοφία το πρώτο και το τελευταίο. Γιατί η πραγματοποίησή της στο πρακτικό πεδίο, αυτή και μόνο μπορεί να σώσει τον κόσμο από τα εγωϊστικά και αντιαδελφικά αισθήματα, που διαιρούν σήμερα τις φυλές και τα έθνη μεταξύ τους.

Μόνο αυτή μπορεί να μας σώσει από το μίσος, τους ταξικούς ανταγωνισμούς και τις κοινωνικές συγκρούσεις που είναι η κατάρα των επονομαζομένων “πολιτισμένων” λαών. Μόνο η Θεοσοφία μπορεί να συγκρατήσει την ανθρωπότητα, ώστε να μη βυθισθεί στον υλισμό του πλούτου και της σπατάλης, μέσα στον οποίο θα παρακμάσει και θα υποστεί την σύψη που υπέστησαν και άλλοι πολιτισμοί.

Εκείνος που πρακτικά δεν εφαρμόζει τον αλτρουϊσμό στην καθημερινή του ζωή, εκείνος που δεν είναι έτοιμος να μοιραστεί και την τελευταία του μπουκιά με κάθε φτωχότερο από αυτόν, εκείνος που παραμελεί να βοηθήσει τον αδερφό του, σε οποιαδήποτε πίστη, έθνος, φυλή, ιδεολογία και αν ανήκει, εκείνος που κλείνει τα αυτιά του για να μην ακούει και κλείνει τα μάτια του για να μην βλέπει την ανθρώπινη αθλιότητα, και δεν κινείται να την ανακουφίσει και να την πολεμήσει, εκείνος που αφήνει, έναν αθώο να βασανίζεται και δεν αναλαμβάνει την υπεράσπισή του- αυτός δεν είναι Θεόσοφος”.

Αυτή τη διαθήκη μας άφησε η H.P. Blavatsky και αντί για μνημόσυνο η εορτή του Λευκού Λωτού ας είναι για μας, όχι μόνο μια ημέρα αναμνήσεων, αλλά και μια ημέρα απόφασης.

Ενα ξεκίνημα για να γίνουμε πραγματικοί Θεόσοφοι!

ΛΟΓΟΙ ΣΟΦΟΙ

Οι πνευματικοί καρποί της αγάπης είναι φανεροί: Ειρήνη και χαρά στην ψυχή.

Άγιος Σιλωνάνος ο Αθωνίτης (Αρχ. Σοφρωνίου, σελ.534)

Δεν αναγνωρίζω άλλα σημάδια υπεροχής από την καλοσύνη.

Λούντβιχ βαν Μπετόβεν ("Νέα Εστία", 1940, σελ 25)

Κάθε επικοινωνία με τους πεθαμένους είναι νεκρομαντεία, μια πάρα πολύ επικίνδυνη απασχόληση. Ταράζει την ανάπτυξη των ψυχών και εμποδίζει την εξελικτική τους ανάπτυξη προς ανώτερα πεδία.

Ελ. Μπλαβάτσκν (Το κλειδί της Θεοσοφίας)

Ο πόνος εξαγνίζει και δίνει δύναμη για αναγέννηση.

Μαχάτμα Γκάντι ("Νέα Εστία", 1969,σελ. 130)

Η μουσική πηγαίνει πιο μακριά από τη θεολογία και τη φιλοσοφία.

Μπετόβεν (Μ. Παλλάντιον, "Ο θρίαμβος του αγωνιστικού πνεύματος του Μπετόβεν, "Ν.Εστία", 15/10/1995, σελ. 1338)

Και τα ποιήματα
μαθήματα είναι.

*Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης ("Λογοτεχνικά χρονικά",
καλοκαίρι 1970, σελ. 1)*

Τι ευτυχία νά'σαι γερός, να μη μισείς κανένα, και νά'χεις μπροστά σου ένα μεγάλο σκοπό και ν'ανατείνεσαι!

Νίκος Καζαντζάκης (Ε.Ν.Καζαντζάκη, "Ο ασυμβίβαστος", σελ. 102).

Όλοι της η ζωή ήταν μια σειρά από αγαθοεργίες κι είχε στη μορφή της μια ασπράδα κ'ένα φως, και γηράζοντας, είχε αποκτήσει αυτό που λένε ομορφιά της καλοσύνης.

Βίκτωρος Ουγκώ ("Οι άθλιοι" μέρος 1ο βιβλ. 1ο, 1)

ΚΑΛΛΙΟΣΤΡΟ Ο ΑΔΙΚΗΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η αληθινή φυσιογνωμία
του μεγάλου αποκρυφιστή

Του αείμνηστου Ιωάννη Βασιλή

Σ' ένα κύκλο πνευματικών ανθρώπων διεξήγετο συζήτηση, πάνω στο ποιό να είναι το ψυχολογικό κίνητρο για τον άνθρωπο, που τον κάνει, από την εποχή του Προμηθέα ίσαμε σήμερα, να έχει πάντα έτοιμα, για εκείνους που αγωνίζονται να τον διαφωτίσουν, να τον ελευθερώσουν και να τον κάμουν μάκαρα, τις αλυσίδες του Καυκάσου, το κώνειον, τον σταυρό, την πυρά, την Βαστίλλη. Και όταν δεν έχει τη δύναμη της φυσικής εξοντώσεως, να πετά τη λάσπη της συκοφαντίας και της διαβολής, για ν' αμαυρώσει τη λάμψη της υπεροχής των μεγάλων πνευμάτων.

Το πόρισμα ήταν ότι η ανωριμότης ή η κατωτερότης αισθάνεται την απόσταση που την χωρίζει από τις προηγμένες συνειδήσεις και, αντί να προσπαθήσει να ανέλθει και να τις προσεγγίσει, αντίθετα αγωνίζεται να τις εξουθενώσει ή να τις κατεβάσει στη δική της στάθμη της ανηθικότητας και της προστυχιάς, με τα ταπεινά όπλα της διαβολής και της συκοφαντίας.

Μεταξύ των πρωτοπόρων παιδιών της γής, που εργάστηκαν να ανυψώσουν τον συνάνθρωπό τους και να τον καταστήσουν ενάρετον, σοφόν, και ελεύθερον ανέφερα συμπτωματικά και το "Κόμητα Καλλιόστρο", τον οποίον έχει τόσο αδικήσει η Ιστορία(...)

Και πρώτα-πρώτα θ' αναφέρω λίγα βιογραφικά στοιχεία: Το 1745 εγεννάτο στη Σικελία, από γονείς αμαθείς και εμπορευόμενους, ο Ιωσήφ Μπάλαμο. Στα νεανικά του χρόνια εξεδήλωσε τόση εξυπνάδα και δραστηριότητα, ώστε οι γονείς του έπλασαν όνειρα για την μελλοντική εμπορική σταδιοδρομία του. Αλλά ο Ιωσήφ είχε άλλη κλίση. Τον ενδιαφέρον αρχικά οι ξένες γλώσσες κ' έμαθε γαλλικά, πορτογαλικά, λατινικά, αραβικά και αρχαία ελληνικά. Ύστερα άφησε τον τόπο του και τα όνειρά του μαγαζάτορα, για να

περιοδεύσει σε ξένες χώρες. Πήγε στην Αίγυπτο, την Αραβία, την Ελλάδα, γύρισε όλη την Ευρώπη. Όταν συναντήθηκε με τον μεγάλο μύστη και αποκρυφιστή Αλτοτά και συνδέθη μαζί του, τότε έγινε ο “Κόμης Αλέξανδρος ντε Καλλιόστρο”, όνομα που αναλύεται με την αριθμοσοφία και δίνει τον αριθμό τον σημαίνοντα ότι το κακόν δεν αντιμάχεται το καλόν, αλλά εξουθενώνεται από το καλόν. Ο δε φέρων το όνομα τούτο φέρει μέσα του την παντοτινή Αρμονία, την αδιατάρακτη γαλήνη, που του εξασφαλίζουν την απόκτηση της Γνώσεως και της ελευθερίας. Έτσι φανερώνεται ότι ο Καλλιόστρο κατατάσσεται μεταξύ εκείνων που γεννήθηκαν δύο φορές στην ίδια διαβίωση. Γεννήθηκε εκ σαρκός και κατόπιν εκ πνεύματος, κατά την χριστιανική μυσταγωγική θεωρία. Μαζί με τον Αλτοτά ταξίδευσε στην Ελλάδα. Επισκέφθη την Ελευσίνα, τα Καβείρια κοντά στη Θήβα, ανέβηκε στην Ακρόπολη και επεκαλέσθη την Θεά Αθηνά να τον βοηθήσει και τον προστατεύσει στο έργο της αφυπνίσεως και του φωτισμού, που υπεσχέθη ότι θ’ανελάμβανε αμέσως όταν έφθανε στη Γαλλία. Στον τόπο εκείνον έμελλαν να διαδραματισθούν γεγονότα και κοινωνικά μεταβολαί, που θ’άλλαζαν τον ρούν των ανθρωπίνων πραγμάτων.

Ο Καλλιόστρο, κάτοχος της Μυστηριακής Γνώσεως και της αποκρύφου Σοφίας, προικισμένος δε με διορατικές ικανότητες και με θεληματικότητα ακατάβλητη, μπήκε στον Γαλλικό Τεκτονισμό. Εκείνη την εποχή, αι Τεκτονικά Στοαί ευρίσκοντο σε πραγματική πνευματική Αίγλη. Σ’αυτές είχαν καταφύγει όλες οι κορυφές της διανοήσεως, του ζωντανού και του ελεύθερου πνεύματος. Με την αθάνατη τριλογία “Ισότης, Αδελφότης, Ελευθερία”, η οποία έγινε και το έμβλημα της Πρώτης Γαλλικής Δημοκρατίας, εγαλουχούντο οι γενναίες ψυχές που έμελλαν ν’ανατρέψουν τα είδωλα της Κοσμικής Τυραννίας και της Εκκλησιαστικής Δεσποτείας της Γαλλίας και ολοκλήρου του κόσμου.

Ο Καλλιόστρο αναγνωρίσθη ως Διδάσκαλος από τους Τεκτονικούς κύκλους και το πνευματικό του κύρος ήταν απέραντο και επιβλητικό. Κατέπλησσε δε τους μεμνημένους και μή, με τις ψυχικές του ικανότητες. Μέσω του υπνωτισμού, και άλλων μεθόδων εγνώριζε και απεκάλυπτε τις σκέψεις των Ιθυνόντων. Προέλεγε το μέλλοντα να συμβούν. Εθεράπευε ασθενείς, ακόμη δε και καρκινοπαθείς, όπως τον Ιβάν Ισλένιεβ και άλλους που η Ιατρική Επιστήμη εγκατέλειπε.

Ίδρυσε φαινομενικά εργαστήριο για την κατασκευή δήθεν

χρυσού και του ελιξηριού της Ζωής. Έτσι η φαντασία των αμυήτων τον θεωρούσε και τον αποκαλούσε Μάγον, Θαυματουργόν. Για τους μεμνημένους, όμως τόσον η κατασκευή χρυσού, όσον και το ελιξηριον της ζωής είχαν απλώς συμβολική σημασία.

Το 1768 νυμφεύεται την Λαυρεντία Φελιτσιάνη, η οποία τον βοήθησε πολύ με τα ψυχικά και τα πνευματικά της χαρίσματα στο μεγάλο του έργο.

Ο Καλλιόστρο αφού ανέβηκε όλη την κλίμακα της Τεκτονικής Ιεραρχίας, διεφώνησε με τους ιθύνοντες τότε τον Γαλλικό Τεκτονισμό, έπειδή απέκλεισαν την γυναίκα από τας Στοάς με την δικαιολογία ότι ορισμένα μυστικά διέρρεαν μέσω των γυναικών στους Ιερείς της Παπικής Εκκλησίας, συνελαμβάνοντο δε και εξηφανίζοντο μυστηριωδώς πολλοί εξέχοντες τέκτονες. Τότε ο Καλλιόστρο ίδρυσε τον Αιγυπτιακό Τεκτονισμό ο οποίος ήτο “ανδρογυνικός”. Η πρώτη στοά ιδρύθη στη Λυών, γρήγορα όμως ιδρύθησαν στοαί και σ’ άλλες πόλεις της Γαλλίας, στην Γερμανία και στην Ρωσία. Το άστρο του Καλλιόστρο μεσουρανούσε, όταν ο φθόνος και η κακεντρέχεια των ανθρώπων της Αρνήσεως και του σκότους άρχισαν να βάλλουν εναντίον του, ατυχώς δε με θλιβερά αποτελέσματα.

Το 1785 επεσκέφθη ο Καλλιόστρο τον Καρδινάλιο του Ροάν, ο οποίος τον φιλοξένησε. Ακριβώς τις ημέρες αυτές ξέσπασε και το “σκάνδαλο του περιδεραιού”, το οποίον ο Δουμάς πατήρ περιγράφει διεξοδικά στα “Απομνημονεύματα ενός Ιατρού”.

Η υπόθεσις συνοπτικά έχει ως εξής: Ο Καρδινάλιος του Ροάν, φύσις ερωτύλος έτρεφε πλατωνικόν έρωτα για την Βασίλισσα Αντουανέττα. Μία αυλική, η κόμησσα Βαλουά, αντιληφθείσα την ψυχολογική διάθεση του ατυχούς Καρδινάλιου, του διεβίβασε την επιθυμία δήθεν της Βασιλίσσης όπως, σαν επισφράγιση του δεσμού των, της δωρήσει ένα περιδέραιο. Ο αφελής ιερωμένος αγόρασε τότε με δόσεις ένα βαρύτιμο περιδέραιο. Το παρέδωσε στην κόμησσα, η οποία, εννοείται, το κράτησε για τον εαυτό της. Ο κοσμηματοπώλης μάταια περίμενε την πληρωμή των δόσεων από τον Καρδινάλιο. Αφού δε γνώριζε ότι προωρρίζετο δια την Βασίλισσα κατέφυγε στον Βασιλέα Λουδοβίκο για την εξόφληση του περιδεραιού. Το σκάνδαλο ξέσπασε σ’ εποχή κατά την οποίαν ο τύπος, οι διανοούμενοι και οι εργάται της Γαλλικής Επαναστάσεως έβαλλαν συνεχώς κατά της Κοσμικής Τυραννίας της Αυλής και της Πνευματικής Δεσποτείας του Κλήρου. Ο Καρδινάλιος συνελήφθη την στιγμή που Ιερουργούσε, μαζί δε μ’ αυτόν οι συνεργάτες του και ο φιλο-

ξενούμενός του Καλλιόστρο. Η δίκη διεξήχθη ενώπιον Ειδικού Δικαστηρίου, το οποίον, όμως ήταν εχθρικότατα διατεθειμένο προς τους Βασιλείς και αθώωσε τους κατηγορούμενους. Η δίκη εκείνη είχε τόσο τραγικές συνέπειες για την μετέπειτα τύχη της Βασιλίσσης. Ο Καλλιόστρο αθωώθηκε μεν, αλλά διετάχθη από τον Βασιλέα να εγκαταλείψει το έδαφος της Γαλλίας.

Ποία όμως ήταν η ενοχή του Καλλιόστρο στην περιβόητη αυτή υπόθεση του περιδεραιού; Ο Καλλιόστρο, φίλος του Καρδινάλιου, αγαπούσε μεν τον άνθρωπο Ντε Ροάν, μισούσε όμως το ράσο, πιστεύοντας ότι κάτω από αυτό κρύπτονται τα ταπεινότερα πάθη. Το κοινωνικό πιστεύω του Καλλιόστρο συνοψίζεται επιγραμματικότερα στο κήρυγμά του: “Γελοιοποιήσατε την Τιάραν και ποδοπατήσατε τα κρίνα”. (Τα κρίνα ήταν το έμβλημα της Γαλλικής Αυλής). Στην περίπτωση του σκανδάλου του περιδεραιού, έβλεπε μια ευκαιρία φθοράς ταυτοχρόνως και των δύο εχθρών. Οι συνέπειες της δίκης έγιναν η απαρχή της δυσφημίσεως του μεσουρανούντος Διδασκάλου της ελευθερίας και της αγάπης.

Το πνευματικό και ιδεολογικό πορτραίτο του Καλλιόστρο αντικατοπτρίζεται στα σταχυολογήματα του Μύστου Σπ. Νάγου, που τα είχε δημοσιεύσει το 1904. Η ηθική διδασκαλία του Καλλιόστρο αρχίζει ως εξής:

“Άνθρωποι, διατί μάχεσθε τον άνθρωπο; Διατί αφήνετε τις ψυχές σας να φθάνουν στο κακούργημα; Και δύναται να υπάρξει μεγαλύτερο κακούργημα από το να βδελύσσεσθε τους αδελφούς σας ανθρώπους; Αντί δε να σας ενώνει η αγάπη, σας χωρίζει το μίσος; Διατί, αδελφοί μου άνθρωποι, λησμονείτε τον Μέγιστον Διδάσκαλον, όστις δια να καταδείξει, ότι αληθώς ηγάπα τους αδελφούς του ανθρώπους, αφήκεν εαυτόν να τον σύρουν εις τον σταυρόν και τον θάνατον, ενώ ηδύνατο να ενεργήσει άλλως;

Τί μείζον ο σοφός έχει ν' αποδείξει, παρά αγάπη πληρούσα την καρδιά αυτού και τον νού του προς πάσα ύπαρξη; Τί νομίζετε, ότι δύναται να είναι άλλο τί το κοσμούν τον Θεόν μεγαλείον παρά η αγάπη και η δικαιοσύνη; **Είναι ο Θεός Μέγας, διότι μεγίστη είναι η προς τους κόσμους του παντός αυτού αγάπη.** Τί νομίζετε ότι είναι δικαιοσύνη, εάν δεν είναι η μέριμνά μας δια την εξασφάλιση της ζωής των αδελφών μας ανθρώπων;

Τί είναι ελευθερία, εάν δεν είναι η ελεύθερη πράξη του ανθρώπου η μή σκοπούσα να παρεμποδίσει και να διαταράξει την αρμονία και πρόοδο πάντων των αδελφών μας;

Καταρρίψατε, συντρίβοντες υπό τους πόδας υμών, τα αξιώματα. Και υπερασπίσατε τον άνθρωπον, επαναφέροντες αυτόν εις την ουσίαν που παρέχει εις αυτόν δύναμη ν' αγαπά τους αδελφούς του και να σέβεται τας πράξεις εκείνες που δεν εμποδίζουν κανενός την πρόοδο.

Πατάξατε τους τίτλους και καταστήσατε αυτούς προ των ομμάτων της Κοινωνίας, ότι είναι μηδέν πρό οιασδήποτε ανθρωπίνης μορφής.

Απαλλάξατε τον αδελφόν άνθρωπο από τα δεσμά τα καλούμενα προνόμια κοινωνικά, διότι αυτά αποξενούν αυτόν από την μητέρα του Φύση, η οποία παύει να γαλουχεί του αλαζόνες και εκείνους που καταφρονούν τον άνθρωπο.

Ανδρωθήτε, αδελφοί μου. Παρατηρήσατε το Σύμπαν, την γλυκεία μητέρα Φύση, και είπατε στον εαυτόν σας: ουδείς των ανθρώπων είναι τέκνον ξένης τινός Μητρός (...)

Το κοινωνικό του Ευαγγέλιο περιέχεται στους ακολούθους εξορκισμούς:

“Ποδοπατήσατε τα σκήπτρα των τυράννων, φειδόμενοι των ανθρώπων. Γελοιοποιήσατε τας Τίτλους των Παπών και πάσαν χρυσοποίκιλτον πνευματική και κοσμική δεσποτεία, διότι είναι πηγή παντός κακού εις την ανθρωπότητα. Κηρύξατε προς κάθε ζώσα ψυχή, ότι δεν διαφέρει κατά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις προς ουδεμίαν άλλην ενσυνείδητη υπόσταση.

Διδάξατε ως εμπνευσμένοι και απαλλαγμένοι παθών διδάσκαλοι τον άνθρωπο δια να αντιληφθεί ότι ουδείς τον προώρισε να είναι τυφλός και να πάσχει, εκτός εκείνων οι οποίοι καταχρώνται της αδυναμίας αυτού.

Αυτοί δε είναι οι φέροντες επί των κεφαλών των διαδήματα, επιδεικνύοντες ούτω ότι εκπροσωπούν την αρχήν την χωρίζουσα τα άτομα, παρά τους νόμους, οι οποίοι υπαγορεύουν την σύσταση της ανθρωπίνης κοινωνίας”.

Με κάποια πικρία έλεγε στην αφωσιωμένη του σύντροφο: **“Εμείς δεχόμεθα περιφρονήσεις από τους ανθρώπους, διότι εργαζόμεθα δι’ αυτούς. Οι τυραννούντες αυτούς, δέχονται επαίνους και δώρα. Η ανθρωπότης είναι τόσον εξοικειωμένη με τα δεσμά της, ώστε φέρει αυτά μακαρίως”.**

Αυτή ήτο η διδασκαλία του υπερόχου, εκείνου μύστου, ο οποίος τόσες προσπάθειες και τόσους αγώνες κατέβαλε για να αφυπνίσει, να φωτίσει και να οδηγήσει τους ανθρώπους στο δρόμο της

ελευθερίας και του λυτρωμού. Η εσωτερική του διδασκαλία περιε-κλείετο στα τυπικά του Αιγυπτιακού Τεκτονισμού, τα οποία αδυνα-τούμεν να φέρωμε στην δημοσιότητα. Τούτο μόνον μπορούμε να πούμε, ότι ο Καλλιόστρο αξίωνε από τους οπαδούς του **αγνότητα σκέψεων και αισθημάτων. Βίο ήρεμο. Ενδιαφέρον για τον άνθρωπο.** Και αγωνιστική διάθεση για την ανατροπή του κοινωνικού και πνευματικού τυραννικού καθεστώτος.

Εδέχετο στις Στοάς του την συνεργασία της γυναίκας, **διότι επίστευε ότι η συναισθηματικότης και η αγνότης της γυναίκας εξευγενίζουν και εμπνέουν τον άνδρα σε πράξεις γενναίες.** Η αγνή γυναικεία φύση συμπληρώνει τις ατέλειες της ανδρικής φύσης μεταγ-γίζουσα την ισορροπία με τις οργανικές και ψυχικές της δυνάμεις.

Ο άνθρωπος, έλεγε, είναι ένας δυνάμει Θεός. Πώς όμως θ'α-ναδειχθεί Θεός εν δράσει; Μόνον εάν εκδηλώσει τας εντός αυτού ευρισκομένας λανθανούσας δυνάμεις. Πώς όμως θα κατορθώσει τούτο; **Εάν ακολουθεί πιστά τον ηθικό νόμο, την αρετή. Η ηθική κατάσταση εδραιώνει την εσωτερική γαλήνη και αταραξία, απα-ρ αίτητες προϋποθέσεις όπως ο οργανισμός του επιδράται από τις ευεργετικές δυνάμεις του Ηλίου και η ψυχή του δέχεται τις περι-πτύξεις αγνών και φωτεινών υπάρξεων.** Για τούτο και οι ανώτεροι βαθμοί του Τεκτονικού του συστήματος ασχολούνται με την θεωρη-γία η οποία τον άνθρωπο κάνει σοφόν, δαμιαστή και χειριστή των αποκρύφων νόμων και του πνεύματος. Τέλος, τον αναβιβάζει στην βαθμίδα της Θεότητας.

Φαίνεται, ο ίδιος ο Καλλιόστρο είχε φθάσει στην βαθμίδα αυ-τή. Ασκούσε μία απόλυτη αυτοκυριαρχία και διατηρούσε γαλήνη και ηρεμία αδιατάρακτη την οποίαν και μετέδιδε σε όσους τον πλη-σίαζαν. Ήταν παντογνώστης. Απεκάλυπτε την ιστορία της ψυχής των ανθρώπων και προέλεγε το μέλλοντα να συμβούν. Ενεβάθυνε στους διαλογισμούς των ανθρώπων και edιάβαζε τις σκέψεις τους. Θεράπευε τους απελπισμένους από την επιστήμη ασθενείς. Καθο-δηγούσε τις ώριμες ψυχές στο δρόμο του πνευματικού τους λυτρω-μού. Στα όμματα των αμυήτων ήταν ένας μάγος, ένας θαυματοποι-ός προικισμένος με υπερφυσικές δυνάμεις και μεγάλος φίλος των αδυνάτων και των καταφρονημένων. Οι μεμνημένοι όμως έβλεπαν στο πρόσωπο του Καλλιόστρο τον αναγεννηθέντα ηθικώς και ιδεο-λογικώς άνθρωπο, τον μεταμορφωθέντα σε πραγματικό μύστη, τον αναδειχθέντα σε μέγα μυσταγωγό και προορισθέντα από τον ουρα-νό να οδηγήσει στην πρόοδο και στην ελευθερία τον άνθρωπο.

Γι'αυτό είχε πάρει και το όνομα “Φοίνιξ”.

Μετά την δίκη του περιδεραίου, ο Καλλιόστρο εγκατεστάθη στην Αγγλία. Αλλά η κατασκοπεία του Βασιλέως Λουδοβίκου παρακολουθούσε τη δράση του Καλλιόστρο. Όταν δε μέσω των πολιτών της οργάνων πληροφορήθηκε για πρώτη φορά το αρχικό του ονοματεπώνυμο Ιωσήφ Μπάλαμο, σατανικότατα το συνεταύτισε μ'έναν συνώνυμό του πλαστογράφο, αλήτη και κακούργο από το Παλέρμo της Ιταλίας γιό ενός αμαξηλάτη. Σαν τρανή απόδειξη της προηγούμενης του ζωής, ή κατασκοπεία παρουσίασε την αλλαγή του ονοματεπώνυμου του σε Κόμητα Αλεξ Ντε Καλλιόστρο για ν'αποφύγει έτσι τις καταδικαστικές αποφάσεις με τις οποίες εβαρύνετο ο πατερών του Παλέρμου. Έτσι το νέο του όνομα που το πήρε σαν τεκμήριο πνευματικής μεταμορφώσεως και αγιοσύνης, έδωσε λαβή για να εκτοξευθούν οι χειρότερες ύβρεις εναντίον ενός αγνού Ιδεολόγου Μύστου.

Η Αγγλική γνώμη, ευαίσθητη τότε στα ζητήματα της κοινωνικής ηθικής, εξηγέρθη κατά του Καλλιόστρο. Η Αστυνομία τον διέταξε να εγκαταλείψει αμέσως το Βρετανικό έδαφος.

Τώρα, ο Καλλιόστρο περιπλανάται την Ευρώπη, όχι πια τιμώμενος, αλλά περιφρονημένος και χλευαζόμενος. Ουδεμία πλέον χώρα τον δέχεται, έστω και σαν φιλοξενούμενο. Είναι ένας νέος περιπλανώμενος Ιουδαίος.

Τότε συλλαμβάνει την τολμηρή απόφαση να εγκατασταθεί στη Ρώμη και εκεί στην καρδιά της Παποσύνης να ιδρύση Στοάν. Το επιτυγχάνει. Αλλά έπειτα από ένα χρονικό διάστημα συλλαμβάνεται. Δικάζεται το 1791 από το Ιεροδικείο της Ιεράς Εξετάσεως, και καταδικάζεται εις θάνατον ως μάγος, αιρετικός και Τέκτων. Ο Πάπας ωστόσο φοβήθηκε την εξέγερση των Γάλλων διανοουμένων και των απανταχού Τεκτόνων, και μετρίασε την θανατική ποινή σε ισόβια δεσμά. Έτσι ο Καλλιόστρο κλείσθηκε στην ειρική του Αγίου Αγγέλου στην Ρώμη, όπου και πέθανε το 1795. Όταν το 1797 οι γαλλικές φάλαγγες της Επαναστάσεως έκρουσαν τις πύλες της Ρώμης, ο επί κεφαλής των στρατηγός (Τέκτων), έτρεξε στις φυλακές για να απελευθερώσει τον Καλλιόστρο. Πληροφορήθηκε όμως εμβρόντητος τον θάνατό του. Τότε διέταξε την ανατίναξη των φυλακών, αφού απέδωκε την ελευθερία στους κρατούμενους.

Αυτός, φίλε αναγνώστα, υπήρξε ο αδικημένος από τους συγχρόνους του και από την ιστορία Ιωσήφ Μπάλαμο.(...)

Απλότητα και ευτυχία

“ Κάμποση ώρα γύρα από το μαγκάλι οι δύο μας σωπαίναμε. Βεβαιώθηκα πάλι πόσο η ευτυχία είναι πράγμα απλό και λιτοδίαιτο- ένα ποτήρι κρασί, ένα κάστανο, ένα φτωχικό μαγκαλάκι, η βουή της θάλασσας. Τίποτα άλλο. Χρειάζεται μονάχα, για να νιώσεις πως όλα τούτα είναι ευτυχία, μια καρδιά απλή και λιτοδίαιτη.(...)

Είχαμε έρθει κι οι δυο στο κέφι, όχι τόσο από το πολύ κρασί, όσο από την πολλή μέσα μας ανομολόγητη ευτυχία. Βαθιά το καταλαβαίναμε κι οι δυο μας, με τον τρόπο τον ειδικό του ο καθένας, πως ήμασταν δυο μικρά λιγόζωα έντομα, καλά σοφιλιασμένα απάνω στη φλούδα της γης, κι είχαμε βρεί μια βολική γωνιά, δίπλα σ'ένα ακρογιάλι (...) κι είχαμε μπροστά μας πράγματα ευχάριστα και φαγώσιμα, και μέσα μας τη γαλήνη, την αγάπη και την ασφάλεια.

Νίκου Καζαντζάκη

(“Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά”, σελ 105)

Με την αγάπη οι θεοί
ειν'τρισευτυχισμένοι,
με την αγάπη ως τους θεούς
κι'οι ανθρώποι'ναι φτασμένοι.

Φρειδερίκος Σίλλερ (“Ο θρίαμβος της αγάπης”)

Υπάρχουν σοφοί
που σκάφτουν τον ήλιο με ακάθαρτα χέρια.
Μην εμπιστεύεστε.
Μόνον η αγάπη είναι σοφή.

Νικηφόρος Βρεττάκος.

Η ΣΙΓΗ

Άρθρο του ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΤΣΑΜΠΗ

(Γράφτηκε και δημοσιεύτηκε σε φιλοσοφικό περιοδικό το 1951)

Η σιγή κατά την φιλοσοφική έρευνα της αλήθειας, απετέλεσε εις όλες τις εποχές και εις όλες τις εκδηλώσεις της ερευνής εσωτερική ανάγκη της ψυχής, ήταν δε απαραίτητη προϋπόθεση για τους ερευνητές.(...) Η σιγή αποτελεί το πρόσφορο έδαφος, εις τα σπλάχνα του οποίου γονιμοποιούνται τα σπέρματα κάθε υψηλής δημιουργίας. “Διδαχθείτε την σιγή, λέει ο Βέλγος φιλόσοφος Maeter-link, από τις μέλισσες. Οι μέλισσες εργάζονται αθορύβως. Η σκέψη λειτουργεί στη σιγή και η αρετή ασκείται με εχεμύθεια”.

Η ψυχολογία παραδέχεται ότι στη σιγή κατορθούται η μέγιστη παραγωγή του πνεύματος, χάρις εις την δια της σιγής συγκέντρωση αυτού. Αυτήν την συγκέντρωση του εαυτού μας επιτυγχάνομεν διά της καθόδου μας εις το εσώτερόν μας είναι και διά της δια του “Γνώθι σ’αυτόν” σιγηλής αυτογνωσίας μας. “Αρχή σοφίας σεαυτού κατάγνωσις”.

Ο Δαυΐδ λέγει: “Θου Κύριε φυλακήν το στοματί μου”, δηλαδή μόνον δια της σιγής θα αιनेσωμεν τον Θεόν. Ο Ερμής ο τρισεπίστος λέγει: “Η αναγνώριση του Θεού είναι θεία σιγή”. Ο Πυθαγόρας είχε καθιερώσει δετή σιγή εις τους μαθητάς του, κατά την οποίαν μόνον ήκουν χωρίς να ομιλούν.(...)

Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεΰς έγραπεν: “ Όλοι, όσοι ωμίλησαν διά την αλήθεια, έκρυσαν τας αρχάς των πραγμάτων και μετέδωσαν την αλήθειαν υπό τύπου συμβόλων και αλληγορικών παραστάσεων”.

Αλλά και αυτή η φύση αρέσκεται να κρύπτεται, ζηλοτύπως και να παραμένει σιωπηλή Σφίγξ, αποκαλυπτόμενη μόνον κατόπιν μακροχρονίων ερευνών, ο δε άνθρωπος, το τελειότερο δημιούργημα του σύμπαντος, γινώσκειται μόνον δια της σιωπηλής σπουδής και μελέτης του εαυτού του, δια της αυτογνωσίας.(...)

Η σιγή, εκ της καταργήσεως κάθε ηχηράς και θορυβώδους υλικής ματαιοδοξίας, διαδηλεί **την σιγηλή ταπεινοφροσύνη, την κυριωτέρα των αρετών καθ’όσον ο ταπεινότερος όλων είναι ο σο-**

φώτερος. “Ο ταπεινών εαυτὸν υψωθήσεται”.

Δια υπομονονητικής και καρτερικής σιγής πρέπει να υπερπηδῶμεν τα διάφορα εμπόδια της ζωής και όχι μεμψιμοιρούντες και παραπονούμενοι διαρκῶς και δια ασήμαντα ἀκόμη πράγματα. Με στωική ἀπάθεια πρέπει ν’αντιμετωπίζομεν τις κακές ἡμέρες της ζωής. (και εἶναι αὐτές πάμπολλες).

Ὅχι μόνο τα εμπόδια της ζωής πρέπει να υπερπηδῶμεν μετὰ σιγής, ἀλλὰ και τον ἐτί δεινότερο πόνο, τον ὁποῖο κατα καιροῦς δοκιμάζομεν, πρέπει να τον ἀντιμετωπίζομεν και ὄχι παραπονούμενοι και διατυμπανίζοντες αὐτόν, ἀλλὰ πρέπει να τον υποφέρωμεν με αξιοπρεπή σιγή.(...)

Το πικρὸ ποτήριο ὅλων των θλίψεων το ὁποῖον δοκιμάζομεν, πρέπει να το πίνουμε μετὰ σιγής και μέχρι τρυγός. Αὐτό εἶναι το κώνειο του Σωκράτη και ο Σταυρὸς του Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ο ἀκάνθινος στέφανος ο ὁποῖος ἀναμένει ὅλους τους μεγάλους ἀνθρωπιστές ἐκ της ἀδικίας και παρανοήσεως των συνανθρώπων των, (τους ὁποῖους ἠθελον να σώσουν ἐκ της πλάνης των)...

Σιγηλῶς πρέπει να ἐκπληροῦμεν τὸ καθήκον μας κατὰ την ἀσκήση της ἀγαθοεργίας κατὰ την ῥήση: “Μη γνῶτω ἡ δεξιὰ μας τι ποιεῖ ἡ ἀριστερά μας” και χωρὶς να την διατυμπανίζομεν, διότι ἡ πρὸς τον πλησίον μας βοήθεια δεν εἶναι χάρη πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ καθήκον πρὸς τον συνάνθρωπόν μας.

Σιγή εἶναι ἡ ἀνοχή μας και ἀκόμη ἡ κατασίγηση της δικαίας ἀγανακτήσεως, οἱ ὁποῖες μας ἐπιβάλλουν να εἴμαστε ἐπεικεῖς ἐναντι των παραπαιόντων ἢ ἐκείνων που μας ἀδικοῦν και να μη τους παρακολουθοῦμεν εἰς τα ἐμπαθή μέσα των, ἀνταποδίδοντες την πρὸς ἐμὰς κακία τους. Ο Schopenhauer λέει ὅτι: “ Και την δικαίαν οργή μας πρέπει να καταῦνομεν, σκεπτόμενοι ὅτι εἶναι δυστυχῆς ἐκεῖνος δια τον ὁποῖον ἀγανακτούμεν και συνεπῶς ἄξιον μάλλον λύπης”. ⁽¹⁾ (...)

(1). “Να λυπάσαι πιο πολύ τον κακὸ ἀπὸ τον τυφλό”. Λαϊκὴ παροιμία.

ΜΑΓΕΙΑ-ΘΑΥΜΑΤΑ-ΘΡΗΣΚΕΙΑ

του Dr. Sherine Dorab (Μετάφρ. Γ.Βλιάμουν)

Η λέξη “Μαγεία” προέρχεται από την παλαιά Περσική “μάγκου”. Τη συναντούμε στις επιγραφές του Δαρείου στο Μπαχιστάν. Οι αρχικοί Μάγοι ήσαν μια τάξη ανθρώπων που ζούσαν στην Περσία. Όταν το Ιράν κατακτήθη από τους Αρείους, οι ιθαγενείς της Περσίας βρέθηκαν αποστερημένοι κάθε πολιτικής δύναμης, και κατώρθωσαν να γίνουν σημαντικοί στη χώρα διά θρησκευτικών ασκήσεων και μετά έγιναν ιερά φυλή. Πολλές θρησκευτικές λειτουργίες που συνεχίζονται στην Ζωροαστρική θρησκεία οφείλουν την καταγωγή στις διδασκαλίες εκείνες.

Η σημασία της λέξεως “μαγεία”, στην αυστηρή της έννοια, σημαίνει θρησκεία, μόρφωση και αποκρυφιστικές ενέργειες του Πέρσου Μάγου ή των ιερέων του Ζωροαστρισμού. Πολλές από τις θρησκευτικές λειτουργίες στη Βαβυλωνία και στην Ασυρία μόνο ως μαγικές θα μπορούσαν να περιγραφούν. Στην Αίγυπτο η θρησκεία και η μαγεία ήσαν στενά συνδεδεμένες μαζί. Στην Ελλάδα και στην Ρώμη επίσης η μαγεία έπαιξε μεγάλο ρόλο στα ιερά τελετουργικά τους. Ο Πλίνιος πίστευε ότι η μαγεία άρχισε με τους Μηδικούς και αργότερα ανεμίχθη με την αστρολογία. Οι Έλληνες πίστευαν ότι αρχική πηγή της μαγείας ήτο ο Ζωροάστρης και ότι άνθρωποι, όπως ο Πυθαγόρας και ακόμη ο Πλάτων, εταξίδευσαν προς αναταλάς και έμαθαν τα Μυστήρια της θρησκευτικής μαγείας από τις ανατολικές θρησκείες και έτσι έγιναν οι ίδιοι δυνατοί μάγοι.

Βλέπομε ότι στους αρχαίους χρόνους η μαγεία εθεωρείτο ως Θεία Επιστήμη και η εξάσκηση αυτής εξεωρείτο ως συνδρομή θείων προσόντων. Σε μεταγενέστερα χρόνια η κατάχρηση και ο εκφυλισμός της, την κατήνησαν απαράδεκτη ως επιστήμη. Η Αιγυπτία πριγκήπισσα, η οποία βρήκε τον Μωϋσή και τον ανέθρεψε σαν παιδί της, ήτο η ίδια μεμνημένη, και αυτή του edίδαξε όλη τη μαγεία την οποία εγνώρισε αυτός. Διαβάζομε τα πολυάριθμα θαύματα που

έκαμε όταν οδήγησε την φυλή του έξω από την Αίγυπτο.

Οι αρχαίοι εγνώριζαν περισσότερα από τους σύγχρονους επιστήμονες για ωρισμένες επιστήμες, παρ'όλες τις ανακαλύψεις που εκθειάζουν οι σύγχρονοι. Η ειδική αυτή επιστήμη της μαγείας εκαλύπτετο επιμελώς από τις λαϊκές μάζες. Εδιδάσκετο μόνο στους ιερείς των ναών. Οι σύγχρονοι Πάρσοι ιερείς είναι και σήμερα γνωστοί ως Μάγοι.

Όταν μιλούμε ή σκεπτόμαστε περί μαγείας, νομίζουμε ότι είναι κάτι το αφύσικο, εναντίον των κανονικών νόμων της Φύσεως. Αλλά μαγεία δεν είναι παρά ανώτερη και ολιγώτερο γνωστή γνώση των Φυσικών Επιστημών. Οι αρχαίοι αστρολόγοι, ερμητισταί, μάγοι και αλχημισταί έκαμναν τα θαύματά τους με μια τέτοια ανώτερη γνώση. Και ήτο καθαρή αμάθεια και φανατισμός του κλήρου όταν αργότερα απέδιδαν τα φαινόμενα στις ενέργειες του διαβόλου.

Η Ιερά Εξέταση στην Ευρώπη υπέβαλε σε μαρτύρια, έκαψε και εσκότωσε χιλιάδες ανθρώπους, γιατί εξασκούσαν αυτήν την επιστήμη. Ακόμη και η μαγεία των αρχαίων Χαλδαίων δεν ήτο τίποτε άλλο από μια βαθειά γνώση των δυνάμεων ωρισμένων χόρτων και ορυκτών. Εγελαιοποίησαν τον Ρότζερ Μπαϊήκον και τον είπαν αγύρτη και ότι θέλει να κάμει τον μάγο, και τον ειρωνεύθησαν όταν μίλησε για τις ανακαλύψεις του των οπτικών κρυστάλλων και της πυρίτιδος. Μερικοί τον κατηγορήσαν ότι έχει σχέσεις με τον διάβολο!.

Άνθρωποι κατέχοντες τέτοιες γνώσεις, εξασκούντες μεγάλη δύναμη διά των γνώσεων αυτών, εργάσθηκαν υπομονητικά για κάτι καλύτερο από φήμη και όνομα.

Φωτισμένοι με το φώς της αιώνιας αλήθειας, οι αλχημισταί αυτοί συγκέντρωσαν την προσοχή τους επί ωρισμένων πραγμάτων αγνώστων στους κοινούς ανθρώπους. Ήτο φυσικό γι'αυτό να είναι αλτρουϊσταί, αγαθοεργοί και ταπεινοί. Περιφρονήσαντες πλούτη, πολυτέλεια, επιδείξεις και κοσμική δύναμη, απέβλεψαν στην απόκτηση γνώσεων, τις οποίες θεωρούσαν πολυτιμότερες από οτιδήποτε άλλο. Θεωρούσαν ότι η πτωχεία, η πείνα, ο κόπος και η κακία των ανθρώπων δεν είναι μεγάλο τίμημα για τέτοιες γνώσεις. Τέτοιοι άνδρες ήσαν ο Παράκελσος, ο Κορνήλιος, ο Αγρίππας.

Η μαγεία και τα θαύματα οφείλονται σε μια δύναμη που βρίσκεται σε κάθε ανθρώπινο όν και σε κάθε πράγμα της δημιουργίας.

Κάθε άνθρωπος μπορεί να αναπτύξει αυτή την δύναμη και να

γίνει ένας από τους μεγάλους μάγους. Ποιά είναι αυτή η παγκόσμια δύναμη και πώς λειτουργεί; Δεν είναι τίποτε άλλο παρά Θέληση, το θεϊόν αυτό προσόν που κάθε ανθρώπινη ψυχή συμμερίζεται με τον Δημιουργόν. Η θέληση είναι η μεγαλύτερη δύναμη επί της γής. Ο Παράκελσος λέγει ότι “η αποφασιστική θέληση, είναι η αρχή πάσης μαγικής ενέργειας”. Πάσα άσκηση θελήσεως έχει ως αποτέλεσμα δύναμη. Ο Σοπενχάουερ ονομάζει την δύναμη αυτήν μαγική γνώση.

Αλλά πώς ενεργεί η θέληση; Πώς μπορεί να κάμει πέτρινα αγάλματα να μιλήσουν, να θεραπεύσει ασθενείς, να καλέσει πνεύματα νεκρών και να κάμει πλείστα όσα άλλα; Κάθε τι που υπάρχει, αντικειμενικόν και υποκειμενικόν, έχει ένα πράγμα κοινόν- το κάθε τι προέρχεται από την θεϊάν ουσία και η όλη δημιουργία, που είναι μέρος Αυτής, έχει σε ολιγότερο ή περισσότερο βαθμό τη δύναμη να δημιουργήσει- ονόμασέ το Αιθέρα, που ειυδύει παντού, (όχι τον αιθέρα των επιστημόνων). Ο Μπούλμπερ Λίττον τον ονομάζει Παγκόσμιον Αιθέρα. Αυτός ο Παγκόσμιος Αιθέρας βρίσκεται σαν θεμέλιο κάτω από τα διάφορα σχήματα με τα οποία εκδηλώνονται οι δυνάμεις της ύλης- ηλεκτρισμός, μαγνητισμός, τηλεφώνον, ράδιον, θαύματα και μαγεία- όλα είναι εκδηλώσεις του παγκόσμιου αυτού αιθέρος, και επειδή ο ίδιος ο άνθρωπος διαποτίζεται με τον ίδιον αυτόν αιθέρα μπορεί να ελέγχει και να διευθύνει κατά βούληση κάθε τι που υπάρχει ή εκδηλώνεται.

Οι μάγοι όλων των χωρών και περιόδων έκαναν τα θαύματα τους γιατί εγνώριζαν αυτήν την κοινή πηγή στη Φύση που διαποτίζει τα πάντα και μπορούσαν να ελέγχουν τὰ διάφορα ρεύματα με τη δύναμη της θελήσεως. Ήσαν δύο ειδών-φυσικοί και ψυχολόγοι- οι φυσικοί είχαν αποτελέσματα επί υλικών πραγμάτων και οι ψυχολόγοι είχαν τα πνευματικά φαινόμενα του Μεσμερισμού. Ο Μεσμερισμός είναι ο σημαντικότερος κλάδος της μαγείας και τα φαινόμενά του είναι τα αποτελέσματα του Παγκοσμίου Παράγοντας, ο οποίος αποτελεί τη βάση πάσης μαγείας. Οι αρχαίοι τον ονόμαζαν Χάος, ο Πλάτων και οι Πυθαγόρειοι τον ονόμασαν “Ψυχή του Κόσμου”.

Μεγάλη σύγχυση εδημιουργήθη για την έκφραση του ιδίου πράγματος. Τα Άτουσμπεχόαμ των Πάρσων, το Πύρ του Ερμού, η φλογοβόλος δάδα του Απόλλωνος, η φλόγα του βωμού του Πανός, το άσβεστον πύρ στο ναό των Αθηνών, η φλεγόμενη βάτος του Μωϋσή, οι ατμοί του Μαντείου των Δελφών, το Αστρικόν φώς των Ροδο-

σταύρων, το Ακάσα των Ινδών μεμνημένων, η ψυχική δύναμη του Κόξ και ο γαλβανισμός του Κρούκς, και τέλος ο ηλεκτρισμός, είναι τα ονόματα των διαφόρων εκδηλώσεων της μιας αιτίας, η οποία διαποτίζει τα πάντα.

Ο Πυθαγόρας εδίδαξε τους οπαδούς του ότι Θεός είναι ο Παγκόσμιος Νούς, διάχυτος σε όλα τα πράγματα και ότι επειδή διαποτίζει τα πάντα μπορεί να επικοινωνεί από το ένα αντικείμενο στο άλλο και μπορεί να δημιουργεί όλα τα πράγματα με μόνη την δύναμη της θελήσεως του ανθρώπου.

Αν γνωρίζετε ότι σε κάθε ανθρώπινο όν υπάρχει κάτι θεϊόν, πνευματικόν, τότε το θεϊόν αυτό ή η πνευματικότης πρέπει να είναι εις πάν ότι υπάρχει- στην πέτρα, στο φυτό, στο ορυκτό- σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Εάν η νεκρή ύλη μπορεί να εκδηλώσει βαρύτητα ή όπως ο ηλεκτρισμός να ελκύσει, να απωθήσει και να βγάζει σπινθήρες, τότε, όπως ο εγκέφαλος του ανθρώπου, μπορεί, έστω σε μικρό βαθμό, να σκεφθεί επίσης. Ο διαχωρισμός κάθε πράγματος σε πνεύμα και ύλη σαν απολύτως δύο διάφορα πράγματα, δεν είναι ορθός. Αλλά άν τα χωρίσουμε σε θέληση και εκδήλωση θα είμεθα ακριβέστεροι. Είτε ονομάσουμε τα φαινόμενα δύναμη, ενέργεια, ηλεκτρισμό, μαγνητισμό, δύναμη θελήσεως ή πνεύμα, είναι το ίδιο πράγμα-μερική εκδήλωση της ψυχής, ένα μέρος της θείας θελήσεως που διαποτίζει όλη την φύση και η οποία λόγω γλωσσικής ανεπαρκείας, μας είναι γνωστή ως Θεός.

Η θέληση, νοήμων, άφραυτος και πανίσχυρος, βασιλεύει ως απόλυτος μονάρχης επί πάσης ουσίας. Ο Θεός είναι η Μεγάλη Παγκόσμιος Ιδέα- ο Θεός ηθέλησε και εδημιούργησε τον κόσμο. Με την θέλησή μου κινώ τα χέρια μου και τα πόδια μου, με την θέλησή μου η σκέψη μου διασχίζει το διάστημα, προσκρούει σ'ένα φίλον και τον αναγκάζει να κάμει αυτό που θέλω. Τα μυστηριώδη αποτελέσματα της έλξεως και της απωθήσεως είναι οι ασυνείδητοι παράγοντες αυτής της θελήσεως. Η γοητεία που εξασκούν τα φίδια επί των πτηνών για να τα καταβροχθίσουν δεν είναι άλλο από την ενσυνείδητη ενέργεια της ιδίας αυτής θελήσεως. Ο ισπανικός κηρός (το βουλοκέρι), το γυαλί και το ήλεκτρον, όταν τρίβονται, ελκύουν ελαφρά σώματα. Και τούτο επίσης είναι ένα ασυνείδητο αποτέλεσμα της θελήσεως, η οποία υπάρχει στην οργανική και στην ανόργανη ύλη, γιατί υπάρχει στο κάθε τι ένα μόριο της θείας ουσίας, όσο μικρό και άν

είναι. Εις μή εξελιχθείσα μορφή η θέληση ενεργεί ασυνειδήτως, αλλά στον άνθρωπο ενεργεί ενσυνειδήτως.

Ο κωφός, ο τυφλός, ο χωλός και ο ασθενής πολλάκις εθεραπεύθησαν με την δύναμη αυτής της θελήσεως και ο Μεσμερισμός είναι μία μόνον άποψη αυτής.

Η μαγική δύναμη του ανθρώπου, η οποία μπορεί να ενεργεί εξωτερικώς, βρίσκεται, όπως ήτο, κρυμμένη στον εσωτερικό άνθρωπο. Έτσι η μαγική αυτή σοφία και δύναμη υπνώττει, αλλά δι' απλής υποβολής αφυπνίζεται και γίνεται ενέργεια.

Τόσον ο Παράκελσος όσον και ο Βαν Χέλμετ λένουν ότι το “Πνεύμα διαχέεται παντού και το πνεύμα είναι το μέσον του μαγνητισμού”. Λένουν ότι η πραγματική πρωτόγονος μαγεία δεν αποτελείτο από δεισιδαιμονίες και περιττές τελετουργίες, αλλά από την επιβλητική θέληση του ανθρώπου. Το πνεύμα αυτό είναι κοινό παντού, επί της γής. Όποιος γνωρίζει αυτό το πνεύμα της ζωής και πώς να το θέσει σε εφαρμογή, μπορεί να εμποδίσει κάθε βλάβη. Όποιος γνωρίζει να το χειρίζεται επί των ανθρώπων μπορεί να θεραπεύει και εξ αποστάσεως ακόμη. Οι άνθρωποι μπορούν να τα ονομάζουν θαύματα, άν με θαύματα εννοούν παρέκκλιση από τους γνωστούς νόμους της Φύσεως.

Να ποιο είναι το μεγάλο μυστικό της πνευματικής ζωής. Όπως πρέπει να πάει κάποιος πολύ ψηλά στο βουνό για να βρεί καθαρό νερό, έτσι πρέπει να πηγαίνετε μέχρι την Πηγή και να πίνετε το κρυστάλλινο νερό της θείας αγάπης.

Ο. Αϊβανχόφ (Τα μυστικά του βιβλίου της Φύσης, σελ. 192)

Το αθάνατο αριστούργημα του
RUDYARD KIPLING (1865-1936)

Αν....

Μετάφραση Νίκου Καρβούνη

Αν να κρατάς καλά μπορείς
το λογικό σου, όταν τριγύρω σου όλοι
τάχουν χαμένα και σ'εσέ
της ταραχής των ρίχνουν την αιτία,

*

If you can keep your head when all about you
Are losing theirs and blaming it on you,

Αν να εμπιστεύεσαι μπορείς
τον ίδιο τον εαυτό σου, όταν ο κόσμος
δεν σε πιστεύει, κι αν μπορείς
να του σχωρνάς αυτή τη δυσπιστία,

*

If you can trust yourself when all men doubt you,
But make allowance for their doubting too;

Να περιμένεις αν μπορείς
δίχως να χάνεις την υπομονή σου,
Κι'αν όλοι σε συκοφαντούν
να μη καταδεχείς ποτέ το ψέμα,
Κι'αν σε μισούν, εσύ ποτέ
σε μίσος ταπεινό να μην ξεπέσεις,
Μα να μην κάνεις τον καλό
ή τον πολύ σοφό στα λόγια.

If you can wait and not be tired by waiting,
Or being lied about, don't deal in lies,
Or being hated, don't give way to hating,
And yet don't look good, nor talk too wise:

*

Αν να ονειρεύεσαι μπορείς
και να μην είσαι δούλος των ονείρων,

If you can dream-and not make dreams your master,

*

Αν να στοχάζεσαι μπορείς
δίχως να γίνει ο στοχασμός σκοπός σου,

If you can think-and not make thoughts your aim,

*

Αν ν'αντικρίζεις σου βαστά
το θρίαμβο και τη συμφορά παρόμοια,
Κί'όμοια να φέρνεσαι σ'αυτούς
τους δυο τυραννικούς απατεώνες (πλάνους),

If you can meet with Triumph and Disaster
And treat those two impostors just the same;

*

Αν σου βαστά η ψυχή ν'ακούς
όποιαν αλήθεια εσύ είχες ειπωμένη,
παραλλαγμένη απ'τους κακούς
για νάσαι για τους άμυαλους παγίδα,
Ή συντριμμένα να θωρείς
όσα σου έχουν ρουφήξει η ζωή σου,
Και πάλι να ξαναρχινάς
να χτίζεις μ'εργαλεία πούναι φθαρμένα.

If you can bear to hear the truth you've spoken
Twisted by knaves to make a trap for fools,
Or watch the things you gave your life to, broken,
And stoop and build'em up with worm-out tools:

Αν όσα απόκτησες μπορείς
 σ'ένα σωρό μαζί να τα μαζέψεις,
 και, δίχως φόβο, μονομιάς
 κορώνα ή γράμματα όλα να τα παίξεις,
 και να τα χάσεις και απ'αρχής
 ατράνταχτος, να ξεκινήσεις πάλι,
 και να μη βγάλεις και μιλιά
 ποτέ, γι'αυτό τον ξαφνικό χαμό σου,

*

If you can make one heap of all your winnings
 And risk it on one turn of pitch-and-toss,
 And lose, and start again at your beginnings
 And never breathe a word about your loss,

Αν νεύρα και καρδιά μπορείς
 και σπλάχνα και μυαλό και όλα να σφίξεις,
 να σε δουλέψουν ξαναρχείς
 κι ας είναι από πολύν καιρό σωσμένα,
 Και να κρατιέσαι πάντα ορθός
 όταν δεν σώχει τίποτε απομείνει,
 παρ'ό μονάχα η θέληση,
 κράζοντας σ'όλ'αυτά "Βαστάτε!"

*

If you can force your heart and verve and sinew
 To serve your turn long after they are gone,
 And so hold on when there is nothing in you
 Except the Will which says to them: "Hold on!"

Αν με τα πλήθη να μιλάς
 μπορείς, και να κρατάς την αρετή σου,
 Με βασιλιάδες να γυρνάς
 δίχως απ'τους μικρούς να ξεμακρύνεις,

*

If you can talk with crowds and keep you virtue,
Or walk with Kings-nor lose the common touch,

Αν μήτε φίλοι, μητ'εχθροί
μπορούνε πια ποτέ να σε πειράξουν,
Όλο τον κόσμο αν αγαπάς
μα και ποτέ πάρα πολύ κανένα,

*

If nether foes nor loving friends can hurt you,
if all men count with you, but none too much,

Αν του θυμού σου τις στιγμές
που φαίνεται αδυσώπητη η ψυχή σου,
μπορείς ν' αφήσεις να διαβούν
την πρώτη ξαναβρίσκοντας γαλήνη,

*

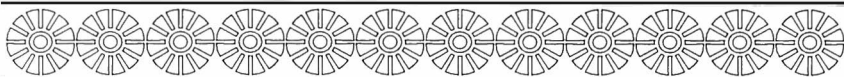
neither foes nor loving friends can hurt you,
if all men count with you, but none too much;

Δική σου θάνε τότε η Γή,
μ'όσα και μ'ότι απάνω της κι αν έχει,
και-κάτι πιο πολύ-
Άντρας (άνθρωπος) αληθινός θάσαι, παιδί μου !

*

Yours is the Earth and everything that's in it,
And - which is more- you'll be a Man, my son!

ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ

Η ΗΘΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

*Του αείμνηστου Διδάσκालου
Αντώνιου Αδριανόπουλου*

Η φιλοσοφία, όπως κάθε ιδεολογικό σύστημα, δεν πρέπει να αποβλέπει απλώς εις την συγκέντρωσιν γνώσεων και εις την θεωρητικήν μελέτη ορισμένων ιδεών μόνον, αλλ' υπαγορεύει και εν ορισμένον σύστημα ζωής. Οι παλαιοί φιλόσοφοι, Ορφικοί, Πυθαγόρειοι, Στωϊκοί, εφήρμοζον τούτο.

Το αυτό μπορούμεν να παρατηρήσουμε προκειμένου και περί θρησκειών. Το νά είναι κανείς Χριστιανός, π.χ. δεν σημαίνει απλώς ότι εκτελεί τα θρησκευτικά του καθήκοντα τυπικώς, αλλά ότι έχει και ορισμένην νοοτροπίαν, ορισμένας αρχάς, τας οποίας εφαρμόζει εις τον καθημερινόν του βίον.

Δυστυχώς όμως, ημείς περιοριζόμεθα εις τα τυπικά και δεν έχομεν την αντίληψιν, ότι αι θρησκευτικά δοξασίαι μας πρέπει να εφαρμόζονται και εις την πρακτικήν της ζωής, διότι, εάν συνέβαινε τούτο εις την Χριστιανικήν ανθρωπότητα, δεν θα είχομεν ούτε πολέμους, ούτε την οικονομικήν ανισότητα και ούτε την επιστήμην του πλούτου, τον οποίον καταδικάζει το Ευαγγέλιον.

Το πλεονέκτημα, το οποίον έχει η φιλοσοφία, είναι ότι εμφανίζει τόσον καθαρά τας απόψεις της, ώστε πείθεται ένας να εφαρμόζει αυτάς, τόσον δια τον εαυτόν του, όσον και δια τους άλλους. Είναι ανάγκη, εκτός της εργασίας που κάνει ο καθείς, δια την ατομικήν του πρόοδον, να μελετά και τον τρόπον και τα μέσα, τα οποία μπορούν να επιδράσουν εις την καλυτέρευσιν της κοινωνικής καταστάσεως.

Η επισκόπησις της σημερινής κοινωνίας μας, παρουσιάζει παντού πλήρη εξάρθρωσιν, χωρίς καμμίαν λογικήν οργάνωσιν. Επικρατεί η ανηθικότης, η βία, η αδικία και αι ηθικά αξία έχουν πλέον εξαφανισθεί. Οι ολίγοι ευσυνειδητοί άνθρωποι, ή έχουν παραμερισθεί ή κατέστησαν ανίκανοι να βοηθήσουν εις την ανύψωσιν του περιβάλλοντος, λόγω του

όγκου της κακίας, η οποία επικρατεί. Χωρίς ηθική εφαρμόζονται οι νόμοι της ζούγκλας και η συμβίωσις των ανθρώπων δεν είναι δυνατή. Οι άνθρωποι δεν εννοούν, ότι η ηθική δεν είναι ο τρόπος να κατακτήσει ένας τον παράδεισον, αλλά μία ανάγκη κοινωνική. Είναι ανάγκη, διότι χωρίς αυτήν εντείνεται η βαρβαρότης, η ανηθικότης, η εγκληματικότης. Και όχι μόνον ουδεμία καταβάλλεται προσπάθεια προς ανακοπήν του φαινομένου αυτού, αλλά γίνεται και συστηματική καλλιέργεια της ανηθικότητος και της εγκληματικότητος, βοηθούντων του κινηματογράφου, των περιοδικών και των λεγόμενων αστυνομικών μυθιστορημάτων και της διαδόσεως των υλιστικών θεωριών, ώστε εξέλιπε και αυτή η εντροπή από τους ανθρώπους. Ακόμη δε με τα νέα πολεμικά μέσα τα οποία υπάρχουν σήμερον, απειλείται και πλήρης εξαφάνισις του ανθρωπίνου γένους.

Την εξαθλίωσιν αυτήν δημιουργεί ακόμη η ηθική κατάστασις μερικών κρατών, αλλά και αυτή η των μάζων και των ομάδων. Με όλα αυτά, εκτρέπεται ιδίως η νεολαία, εις την ψυχήν της οποίας ξυπνούν άγριαι και εγκληματικάί τάσεις. Αιτία της καταπτώσεως αυτής της ανθρωπότητος είναι η αμάθεια, η μη κατανόησις των λειτουργιών και του σκοπού της φύσεως και των νόμων της ζωής. Ωθούμενος ο άνθρωπος από το ένστικτον της αιτοσυντηρήσεως και της επικρατήσεως και μη έχων διαφωτισθεί περί του σκοπού της ζωής, ζητεί να κυριαρχεί των άλλων και τούτο γίνεται αιτία συγκρούσεων και συμφορών. Εάν είχε μελετήσει τους νόμους της φύσεως, θα έβλεπεν ότι εκεί επικρατεί αρμονία, αλληλεπίδρασις, η οποία ωθεί όλα τα όντα προς την εξέλιξιν, ελευθερία και δικαιοσύνη. Τότε θα απέφειγεν όλα τα κακά που τὸν μαστιζούν και θα απέκτα όχι μόνον ευμάρειαν και ευτυχίαν κατά τον ἐδῶ βίον του, αλλά και πνευματικὴν πρόοδον, η οποία θα του επέτρεπε να μάθῃ και τὰς αποκρύφους λειτουργίας της φύσεως.

Ἡ ανθρωπίνη διάνοια ευρίσκεται εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὴν βίαν ἀπατὰ ἡ βία. Ενομήσθη ὅτι πρόοδος εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς. Αὐτὴ ἐδημούργησε μία ευκολίαν εἰς τὴν ζωὴν, ἀλλὰ τοῦτο, ὡς υποστηρίζεται ὑπὸ πολλῶν, υπῆρξεν αἰτία ἐκφυλισμοῦ καὶ καταστροφῆς.

Ἠγνοήθη τελείως ὁ πνευματικὸς παράγων, ὅτι τὸ κυριώτερον συστατικόν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ ἐσωτερικόν αὐτοῦ "εἶναι", τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐξελιχθῇ, διότι αὐτὸ ὑπάγορεύει ὁ φυσικὸς νόμος καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς τελειότητος, τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς μακαριότητος.

Ὡς ἀντίδοτον πρὸς τὴν κρατοῦσαν κατάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος θεωρεῖται ὑπὸ πολλῶν ἡ θρησκεία, ὁ φόβος δηλ. τῶν μεταθανατίων ποιῶν. Ἀλλ' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν πιστεύουν τὴν θρησκείαν καὶ λόγῳ τῶν

προλήψεων της επιστήμης, η οποία νομίζει ότι ουδέν υπάρχει έξω αυτής, πολλοί φθάνουν εις τον υλισμόν και δεν παραδέχονται πως υπάρχει άλλο από την ύλην. Εκτός αυτού, νομίζω, ότι ο φόβος του Θεού, ο οποίος υπάρχει εις την θρησκείαν, δεν μπορεί να ωφελήση, αλλά η κατανόησις των λειτουργιών της φύσεως και της ψυχής.

Πρέπει να εννοήσουν οι άνθρωποι ότι συμφέρον των, αυτών των ιδίων, είναι να μη βλάπτουν κανένα και να είναι ηθικοί και ότι η ηθική, όχι μόνον είναι κοινωνική ανάγκη, αλλά βοηθεί και εις την εξέλιξιν της ψυχής.

Τελευταίως έγινεν εις την Ελβετίαν ένα “Συνέδριον Ηθικού επανεξοπλισμού”. Εκφράζω αμφιβολίαν περί της σκοπιμότητος του Συνεδρίου τούτου και των αποτελεσμάτων του. Θα έπρεπε εκείνοι, οι οποίοι το απετέλεσαν, να είναι άνθρωποι ανωτέρων αντιλήψεων, διότι δεν φθάνει να είναι πολιτικοί ή καθηγηταί δια να βοηθήσουν την ανθρωπότητα να ανανήψει από τον βόρβαρον εις τον οποίον έχει περιπέσει.

Πάντως ήρχισε να δημιουργείται κάποια αντίδρασις κατά της κρατούσης καταστάσεως, εκδήλωσις της οποίας είναι το Συνέδριον αυτό.

Η αντίδρασις αυτή υπήρξε πάντοτε, διότι πάντοτε έζησαν προφήται του ανθρωπισμού, με την διαφοράν ότι είτε διεστρεβλώθη το έργον των, είτε κατεδιώχθησαν αυτοί, πολλοί δε εξ αυτών εθανατώθησαν. Άλλοτε η αντίδρασις αυτή ήτο κηλὶς μέσα εις τον ωκεανόν της κακίας, ενώ τώρα επληθύνθησαν οι πυρήνες του ανθρωπισμού και υπάρχει ελπίς να επηρεασθεί η κατάστασις επ’αγαθώ. Προς τούτο χρειάζεται προ πάντων διαφώτισις. Δια να ηθικοποιηθούν οι άνθρωποι δεν φθάνει μόνον μια διδασχὴ και η ελπίς ενός παραδείσου, αλλά και μία εξήγησις, **γιατί πρέπει να είναι καλοί και αγαθοί, και αυτήν την εξήγησιν δίδει μόνον η υγιής φιλοσοφία.** Οι νεώτεροι ανθρωπισταί αναζητούν τας βάσεις του ανθρωπισμού εις το αρχαίον ελληνικόν πνεύμα, διότι εις την Ελλάδα ανεπτύχθησαν κατά πρώτον αι αρχαί αυταί.

Το αυτό έγινε και κατά την εποχήν της Ιταλικής Αναγεννήσεως, εκ της οποίας προέκυψε ο ανθρωπισμός του 19ου αιώνος.

Οι αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς θεωρούνται υπό των συγχρόνων ανθρωπιστών ως οι ασφαλέστεροι οδηγοί, οι οποίοι θα οδηγήσουν την νέαν ιδίως γενεάν, να σχηματίσει σαφή έννοιαν των προβλημάτων, τα οποία έχει ν’αντιμετωπίσει εις το μέλλον. Και άλλοτε ανεφέραμεν ότι ο Άγγλος Πάστορ ADAM FOX εξέδωκε βιβλίον, δια να συστήσει προς τούτο την μελέτην των έργων του Πλάτωνος.

Πράγματι ο Πλάτων έχει αναπτύξει σαφέστερον των άλλων τας βάσεις του ανθρωπισμού και στήριζει αυτάς, ενώ οι Στωϊκοί, οι οποίοι ησχολήθησαν επίσης περί τούτων δεν φέρουν βασίμους αποδείξεις. Και

εδώ εις την Ελλάδα καταβάλλεται μία προσπάθεια, έστω όχι τόσον συνειδητή όπως εις την Ευρώπην, και διάφοροι εκδοτικοί οίκοι εδημοσίευσαν αρχαίους συγγραφείς με μετάφρασιν εις την ομιλουμένην (...) Κατ'αυτόν τον τρόπον επιτυγχάνεται ο διαφωτισμός των ανθρώπων, δια της εμβαπτίσεως δηλ. των ψυχών εις τα νάματα της ελληνικής σοφίας, με την οποίαν δύναται να δημιουργηθεί κοινή γνώμη, η οποία να επιφέρει την ηθικήν αναγέννησιν των ανθρώπων και να επηρεάσει και την πολιτικήν των Κρατών ακόμα.

Ο Πλάτων λέγει: “.... δίκαιον διανοηθῆναι ότι, είτερ η ψυχή αθάνατος, επιμελείας δὴ δέεται ουχ υπέρ του χρόνου τούτου μόνον εν ᾧ καλούμεν το ζῆν, ἀλλ' υπέρ του παντός και ο κίνδυνος, νύν δὴ και δόξειεν ἂν δεινός, εἶναι, εἰ τις αὐτῆς ἀμελήσει” και “νύν δ' ἐπειδὴ αθάνατος φαίνεται οὐσα, ουδεμία ἂν εἴη αὐτῆς ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν, ουδὲ σωτηρία πλὴν του ὡς βελτίστην τε και φρονιμωτάτην γενέσθαι”.

Δεν φθάνει, λοιπόν, να δεχθῇ κανείς, ότι υπάρχει ψυχή, ἀλλὰ πρέπει να επιζητῇ να λιτρώσει αὐτὴν ἀπὸ των δεινῶν. Να φροντίζει δηλ. κανείς, πρῶτον να βελτιωθῇ ὅσον το δυνατόν περισσότερο και δεῦτερον να προσπαθῇ να βελτιώσῃ τας γύρω του συνθήκας, ὥστε, κατὰ νέαν ἐνσάρκωσιν, να εὐρεθῇ ὑπὸ ευμενεστέρουσ ὁροῦς ζωῆς. Νομίζω, ότι εἰάν σπριχθῶμεν ἐπ'αὐτῶν των ἀρχῶν, θα γίνωμεν ἠθικοὶ και δίκαιοι. Και ἡμεῖς δεχόμεθα ότι η ψυχή ἀποτελεῖται ἀπὸ την ἰδίαν οὐσίαν, η οποία ἀποτελεῖ και το Σῦμπαν. Ἀλλ' ἡ ψυχή ἐξέφυγε της υλικῆς καταστάσεως και ἀνῆλθεν εις πνευματικήν, ἀτέκτισε νόησιν και ελευθερίαν και μπορεῖ να ἐξελιχθῇ. Θεμελιώδης νόμος της φύσεως εἶναι η ἐξέλιξις και εις τον υλικόν και εις τον πνευματικόν κόσμον. Ὅτι υπάρχει ἐξέλιξις της υλικῆς φύσεως το ἀποδεικνύει και η ἐπιστήμη, η γεωλογία, η παλαιοντολογία κλπ. Η ἐξέλιξις δε εἶναι νόμος της κοσμικῆς οὐσίας και ἐφ' ὅσον η ψυχή μας ἐξ'αὐτῆς ἀποτελεῖται, διέπεται και αὐτὴ ἀπὸ τον νόμον αὐτόν. Ὡστε όχι μόνον ἔχομεν τη δυνατότητα να ἐξελιχθῶμεν, ἀλλὰ και την υποχρέωσιν να ἀκολουθήσωμεν τον ἐξελικτικόν ροὴν της φύσεως. Πρέπει επομένως, πρῶτον: Να τελειοποιήσωμεν το νοητικόν μας, δια να μὴν εἶναι εις την ἀθλίαν κατάστασιν εις την οποίαν εὐρίσκεται η διάνοια της ἀνθρωπότητος, που δεν γνωρίζει να διακρίνει ποῖον εἶναι το πραγματικόν της συμφέρον. Και δεῦτερον: Να ἀναπτύξωμεν εὐγενῆ συναισθήματα. Ἀμα σπιντελεσθῇ τοῦτο, η ψυχή θα μπορέσῃ να ἐκδηλώσῃ και ἄλλους νόμους και ιδιότητας, αἱ οποῖαι ἀναβιβάζουν αὐτὴν εις μία κατάστασιν φωτεινὴν και εὐδαίμονα.

(Διατηρήσαμε την γλῶσσα του ἀρθρογράφου)

Μυσταγωγικές ρήσεις από τα βάθη των αιώνων

-Πράττε στους άλλους κάθε καλό που επιθυμείς και αυτοί να πράττουν σε σένα.

*

-Η βάση της ηθικής είναι η προς τον πλησίον αγάπη.

*

-Να μεταχειρίζεσαι πάντοτε την πραότητα για τη διάδοση της αλήθειας.

*

-Να εργάζεσαι πάντοτε για την ηθική τελειοποίηση της ανθρωπότητας.

*

-Εάν θριαμβεύεις επί των παθών σου, να γνωρίζεις ότι με-
γενθύνεις τις πνευματικές σου δυνάμεις.

*

-Την προσφορά σου προς τους συνανθρώπους σου, να την θεωρείς ότι είναι απλή εκπλήρωση του καθήκοντος.

*

-Να πράττεις το καλό διότι είναι καλό και όχι με την ελπίδα ν' ανταμειφθείς. Αυτό αποτελεί την υψίστη αρετή.

*

-Να γνωρίζεις ότι ο ταπεινότερος όλων είναι ο πλέον πε-
φωτισμένος.

Η συγκέντρωση στον εαυτό μας και το άνοιγμα στην ανθρωπότητα.

Απόσπασμα από το άρθρο του Νίκου Καρβούνη.

Ένα άτομον που έχει φθάσει εις κάποιο ενδιαφέρον σημείον εξελίξεως δεν είνε δυνατόν ν' αγνοηθή από το σύνολον, ακριβώς δια τον λόγον τον απλούστατον, ότι, όσον το άτομον εξελίσσεται προς τελειοποίησιν, τόσον περισσότερον η συνειδησίς του ευρύνεται και αγκαλιάζει ολοέα περισσότερον το σύνολον - Την Ανθρωπότητα.

Κατά συνέπειαν, ένα άτομον εξειλιγμένον αισθάνεται τόσον βαθειά ότι μόνον ως μέρος της Ανθρωπότητος έχει δικαίωσιν η ύπαρξις του, ώστε να μήν είνε δυνατόν να μείνη αδιάφορον δια τίποτε, τίποτε απολύτως από όσα αφορούν την Ανθρωπότητα. Ένα άτομον εξειλιγμένον πραγματικά χάνει το στενόν, το ψεύτικον εγώ του, όχι διότι χάνει τον ατομισμόν του, αλλά διότι απλώνει το εγώ του εις την Ανθρωπότητα, ζή εσωτερικώς την ζωήν όχι την ιδιικήν του, κατά την στενήν και απατηλήν αντίληψιν των ανεξελίκτων, αλλά την ζωήν της Ανθρωπότητος.

Πέραν χαράς και λύπης ατομικής, εγωϊστικής, χαρά και λύπη του είνε της Ανθρωπότητος ο πόνος και η χαρά, αλλά καθαυμένα, διανγή, δημιουργικά και τα δύο, όχι προφάσεις αποκαρδιώσεως, ή στείρας και εξευτελιστικής αγαλλιάσεως. Κατά συνέπειαν, άν ο οποιοσδήποτε τρόπος μιας εσωτερικής προόδου ωφέλησε πραγματικώς μερικά- περισσότερα ή ολιγώτερα- άτομα, αυτά τα άτομα, άν έχουν ιδρύσει μέσα των μία εσωτερικήν "πολιτείαν", η πρώτη εκ των ένδον παρόρμησίς των θα στραφεί ανεπιφύλακτος, πλήρης, ολοκληρωτική, προς τους συνανθρώπους των. Όχι στενόκαρδα, όχι εγωϊστικά, όχι προς ολίγους συνανθρώπους των, που μπορεί να τους είνε περισσότερον προσφιλείς, ή απλώς ευχάριστοι, όχι υπό τύπον αγαθοεργίας, όχι με την συναισθήσιν ότι επιτελούν κά-

ποιο χρέος, ότι “υπηρετούν” κάποιο “ιδανικόν” και με την συναφή υποσυνείδητον αυταρέσκειαν - που είναι ο μεγάλος κίνδυνος και η έκπτωσις των αλτροειστών του είδους αυτού- αλλά απρόσωπα, πλατειά, προς το ανθρώπινον σύνολον που το αισθάνονται ως εαυτόν των. Και κανείς δεν μπορεί να ξεπέσει εις φίλαυτην αυθικανοποίησιν όταν επεκτείνει τον εαυτόν του ολοένα περισσότερον εις το μέγα Σύνολον.

Κατ’ανάγκην, λοιπόν, λογικήν, όσοι προτιμούν τον πνευματικόν και τον ψυχικόν ασκητισμόν, το αποτράβηγμα από τους άλλους ανθρώπους δια να επιδιώξουν εγωϊστικά την ιδικήν των την εσωτερικήν καλυτέρευσιν, διά να καταρτίσουν τα βελτιωμένα άτομα που θα είναι οι ακλόνητοι στύλοι μιας καλύτερας Ανθρωπότητας, είναι στοιχεία αρνητικά ακόμη, άτομα που δεν έχουν ακόμη εξελιχθή.

Όσοι καταρτίζουν μικρούς συνδέσμους “εκλεκτών” για να επιδιώξουν, ωσάν λέσχει πνευματικά, την δημιουργίαν τέτοιων ατομικών πυρήνων, προδίδουν, χωρίς να το καταλαβαίνουν τον πραγματικόν ανθρωπισμόν των. Αντί να προχωρούν αληθινά προς μία τελείωσιν, βάζουν οι ίδιοι ασυναίσθητα φραγμούς και εμπόδια εις τον φυσικόν νόμον της εξελίξεως, διότι, αντί να τείνουν να υπερβούν την στενήν συνείδησιν του ατομικού εγώ των, την επιτείνουν απλώς με τον συνεταρισμόν των με άλλους, συνεταρισμόν που είνε, κατά βάθος, εγωϊστικόν προσωποπαγές χωρίσμα από την λοιπήν απρόσωπην Ανθρωπότητα.

(Διατηρήσαμε τη γλώσσα και την ορθογραφία του αρθρογράφου.)

Εἰς τὴν γυναῖκα

του Ραμπινδρανάθ Ταγκόρ

Γυναίκα, δεν ἐπλάσθης μόνον ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ διαρκῶς νὰ σε στολί-
ξει με τὴν εὐμορφιά τῆς καρδιάς του.

Οἱ ποιηταὶ κεντοῦν γιὰ σένα με κλωστές χρυσῶν ονείρων, οἱ ζωγράφοι δίδουν εἰς τὸ σχῆμα σου μίαν διαρκή νέ-
αν αἰωνιότητα, ἡ θάλασσα δίδει τὰ μαρ-
γαριτάρια τῆς, τὰ μεταλλεῖα τὸ χρυσάφι
των, οἱ κῆποι τὰ ἄνθη των δια νὰ σε στο-
λίσουν καὶ σε καταστήσουν πολυτιμοτέ-
ραν.

Ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀνδρικῆς καρδιάς
εὐτεφάνωσε με δόξαν τὴν νεότητά σου.

Εἶσαι κατὰ τὸ ἥμισυ γυναῖκα καὶ
κατὰ τὸ ἥμισυ ὄνειρον!

(Απὸ τὸ φιλολογικὸ περιοδικό
"Πινακοθήκη", Ἰανουάριος 1914)

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΗ ΒΙΑΣ

“Όλα τα πλάσματα σκοτώνουν - δε φαίνεται να υπάρχει καμιά εξαίρεση. Αλλά απ’όλα, ο άνθρωπος είναι ο μόνος που σκοτώνει για τη διασκέδασή του” είναι ο μόνος που σκοτώνει με κακία και ο μόνος που σκοτώνει από εκδίκηση”.

MARK TWAIN

Σήμερα ο κόσμος διέρχεται μια πολύ σοβαρή κρίση και η βία έχει αυξηθεί πέρνοντας τρομακτικές διαστάσεις σε κάθε τομέα της κοινωνίας. Οι “προοδευμένες” χώρες κατασκευάζουν πληθώρα όπλων θανάτου, σε τέτοια κλίμακα μάλιστα ώστε ολόκληρη η ανθρωπότητα να μπορεί να εξαλειφθεί μέσα σε λίγες ώρες. Η τρομοκρατία επίσης έχει εξαπλωθεί σε όλες σχεδόν τις χώρες και γενικά υπάρχει τόση ένταση στον κόσμο, ώστε είναι σχεδόν αδύνατο να εδραιωθεί μια αληθινή ειρήνη. Και όλα αυτά ξεκινούν από την τρυφερή ακόμη ηλικία του ανθρώπου με διάφορους τρόπους-τηλεόραση, κινηματογράφος, περιοδικά κλπ. Τα παιδιά εξοικιώνονται με την βία και την αγριότητα και τον καταστρεπτικό ανταγωνισμό από πολύ νωρίς στη ζωή τους. Καθώς μεγαλώνουν αρχίζουν να μιμούνται κάθε πράξη που έχουν δει ή ακούσει, πάνω στα άκακα πλάσματα της φύσης είτε για διασκέδαση είτε αργότερα σαν “σπόρ”.

Ο άνθρωπος έχει μια αίσθηση υπεροχής πάνω στη φύση που συμπεριλαμβάνει φυσικά και τον κόσμο των ζώων. Βλέπει τον εαυτό του σαν το ανώτερο σκαλοπάτι στην κλίμακα της δημιουργίας και θεωρεί ότι αυτός είναι ο ευνοούμενος σε ολόκληρο το βασιλείο της ζωής. Πράγμα που τον αποξενώνει από την υπόλοιπη δημιουργία η οποία, όπως αυτός νομίζει, υπάρχει μόνο για να την υποτάσσει και να την χειρίζεται κατά την διάθεσή του. Για τον άνθρωπο κάθε τί - ζώα, ψάρια, πουλιά κλπ., ότι κινείται και έχει ζωή υπάρχει απλά χωρίς συνείδηση και αποτελεί την τροφή του. Η εντύπωση αυτή κυριαρχεί δυστυχώς σε όλες τις τάξεις των ανθρώπων οι οποίες γενικά θεωρούν πως οτιδήποτε μή ανθρώπινο είναι κάτι μηχανικό και αναλώσιμο στην όρεξή τους.

Η άσκηση της βίας μπορεί να ταξινομηθεί σε τέσσερεις κύριους τομείς της καθημερινής ζωής:

α) Εκείνη που εκδηλώνεται π.χ. στη διοργάνωση αγώνων θανάτου, όπως στις κοκορομαχίες, κυνομαχίες και ταυρομαχίες που γίνονται ακόμη σε κάποιες χώρες.

β) Εκείνη που αφορά τον “απαραίτητο” σφαγιασμό των ζώων για τροφή και ρουχισμό.

γ) Εκείνη που προέρχεται από κάθε αλόγιστη βιομηχανική και γεωργική δραστηριότητα έστω και αν έχει σαν σκοπό την εξοικονόμηση των απαραίτητων προς το ζείν. Αυτή η μορφή βίας επηρεάζει καταστρεπτικά την χλωρίδα και την πανίδα των τόπων όπου ασκείται μια ανάλογη τέτοια δραστηριότητα. Τέλος,

δ) Εκείνη η οποία είναι το αποτέλεσμα των αντιπαράθεσεων ανάμεσα στους ανθρώπους ατομικά και μαζικά όπως π.χ. στον πόλεμο. Σχετικά μ’αυτήν ο R.D.LAING έγραφε: “ Η βία προσπαθεί να περιορίσει την ελευθερία του άλλου, να τον αναγκάσει να δρά όπως εμείς επιθυμούμε και αυτό γίνεται με παντελή έλλειψη ενδιαφέροντος και αδιαφορία για την ζωή του και το πεπρωμένο του “ (The Politics of Experience).

Μερικοί θεωρούν ότι θα πρέπει να υπάρξει εξάλειψη της βίας και στους τέσσερεις αυτούς τομείς. Άλλοι απορρίπτουν τον πρώτο και τον τέταρτο, ενώ άλλοι προσθέτουν σε αυτούς τους δύο και τον δεύτερο, δηλαδή την ακρεωφαγία. Σε κάθε περίπτωση εκείνο που είναι απαραίτητο, είναι ο σεβασμός για κάθε μορφή ζωής. Ειδικά σε ό,τι αφορά τον άνθρωπο η θέση της μη βίας εφαρμόζεται με την ευγένεια, την συνγνώμη, τη συμπόνοια και την υπηρεσία προς τον συνάνθρωπο.

Στον Ινδικό Ζαϊνισμό (zainism) η θεωρία της μη βίας ονομάζεται Αχίμσα (Ahimsa) και για εκείνον που την ακολουθεί, αποτελεί στάση ζωής κατά την οποία ο άνθρωπος ταυτίζει τον εαυτό του με κάθε ζωντανό πλάσμα. Αχίμσα ή μη βία είναι ο ιερός νόμος της συμπόνοιας σε σώμα, νου και πνεύμα. Ο κυριότερος εκφραστής της μη βίας στην νεώτερη ιστορία, ο Μαχάτμα Γκάντι, έλεγε ότι είχε επιρρεαστεί βαθύτατα από τις προσωπικές επάφές του με τον Ζαϊνιστή καθοδηγητή Raichandbhai Mehta και εφάρμοσε αυτή τη φιλοσοφία σε όλη τη διάρκεια του αγώνα του για την απελευθέρωση της Ινδίας από τους Βρεττανούς.

Η λογική που βρίσκεται πίσω από την αρχή της μη βίας είναι η ισότητα όλων των πλασμάτων. Γιατί όλα τα πλάσματα- άνθρω-

ποι, ζώα, πουλιά, φυτά ακόμη και οι πλέον μικροσκοπικές μορφές ζωής, έχουν κάποιο είδος συνείδησης. Κάθε πλάσμα που βρίσκεται στον αέρα, το νερό, τη γή και τη φωτιά ακόμη, αν και μπορεί να είναι αόρατο για την φυσική μας όραση, έχει κάποια συνείδηση. Όλα ζητούν να αποφύγουν τον πόνο και τον βίαιο θάνατο και να έχουν μια πλήρη ζωή ως τη φυσιολογική φθορά και το τέλος της.

Η αρχή της μη βίας, επομένως, δεν αγκαλιάζει μόνο το ανθρώπινο βασίλειο αλλά και το ζωϊκό, το φυτικό όπως και κάθε άλλο τομέα της φύσης.

Οικολόγοι, περιβαλλοντολόγοι κλπ έχουν ξεκινήσει από πολλά χρόνια ένα ισχυρό κίνημα για τη διατήρηση και τη φροντίδα του ζωϊκού και φυτικού κόσμου, αντιλαμβανόμενοι πως κάθε πλάσμα ακόμη και το πιο ελάχιστο ή πιο άγριο έχει την θέση του μέσα στην αλυσίδα της ζωής και της ύπαρξης. Παντού εκφράζονται διαμαρτυρίες και οργανώνονται εκδηλώσεις για την προστασία των δασών από τις καταστροφές των ποταμών και θαλασσών από την μόλυνση όπως και του γεωλογικού μας πλούτου από την πρόχειρη και καταχρηστική εξόρυξη. Γιατί όλα τα βασίλεια και όλα τα πλάσματα πρέπει να συνυπάρχουν αρμονικά μεταξύ τους και σε ισορροπία. Ποτάμια, θάλασσες, βουνά κλπ. έχουν κάποιο λόγο να υπάρχουν και ο άνθρωπος οφείλει να τα σέβεται και να τα διατηρεί αμόλυντα. Η μη βία σε κάθε τομέα της ύπαρξης, είναι μια πρακτική αναγκαιότητα στην σημερινή εποχή και κάθε βοήθεια, σεβασμός και συμπάθεια τόσο προς τον άνθρωπο όσο και προς τη φύση μπορεί να κάνει τον κόσμο, ένα καλύτερο τόπο για να ζήσουμε.

Η μη βία είναι στάση ζωής και μπορεί να ξεκινήσει από την ανθρώπινη νόηση. Ο νους πρέπει να είναι συνέχεια άγρυπνος, προσεκτικός και διακριτικός απέναντι σε όλους και σε όλα. Μια τέτοια στάση θα βοηθήσει στην απάλειψη κάθε θυμού, απληστίας, απάτης και αλαζονείας, και κάθε πράξη του ανθρώπου θα είναι ελεύθερη από οποιαδήποτε μορφή βίας. Αρετές όπως η δικαιοσύνη, η μη κτητικότητα, η φιλαλήθεια, η ανεκτικότητα και η αγάπη για όλα τα πλάσματα βοηθούν στην άσκηση της μη βίας. Ο έλεγχος του λόγου, ο έλεγχος των σκέψεων, η ομαλή και γενικά ορθή συμπεριφορά, είναι δρόμοι που οδηγούν στην εφαρμογή της. Ένας άνθρωπος που εφαρμόζει αυτή την πρακτική στην καθημερινή ζωή του, είναι γεμάτος καλοσύνη για κάθε τι που είχε ζωή.

Είναι αληθινός φιλόανθρωπος, αλλά και αληθινός οικολόγος αφού αποφεύγει τροφή και ρουχισμό που απαιτούν τον σφαγιασμό των ζώων.

Μια τέτοια προσεκτική και ευγενική ζωή, μπορεί να εξασφαλίσει την ειρήνη ανάμεσα στον άνθρωπο και την φύση. Ανάμεσα στον άνθρωπο και τον συνάνθρωπό του. Ανάμεσα στο άτομο και την κοινωνία όπου ζεί και ανάμεσα σε όλα τα έθνη γενικά. Κάθε διαφορά και κάθε διαφωνία μπορεί να λυθεί και να διευθετηθεί με τη μέθοδο της μη βίας, αν οι αρχές της εύρουν πρακτική εφαρμογή σε όλους τους τομείς της ζωής. Αντιμετωπίζοντας τον κίνδυνο μιας οικολογικής καταστροφής και ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος, η ανθρωπότητα πραγματικά βρίσκεται μέσα σε ένα ζοφερό σκότος. Ζητά απεγνωσμένα μια ακτίδα φωτός και αυτό το φως μπορεί να υπάρξει μόνο με την ανάπτυξη του αισθήματος της μη βίας σε κάθε επίπεδο της ζωής. Η εφαρμογή της στην ατομική ζωή, στην κοινωνία και την πολιτεία ή κράτος, όπως επίσης και στη φύση, αποτελεί την μεγαλύτερη ανάγκη του ανθρώπου στην σημερινή εποχή.

Ας προσπαθήσουμε.

“ Το να ζεις χωρίς να σκοτώνεις είναι μια σκέψη που μπορεί να ηλεκτρίσει τον κόσμο ολόκληρο, αρκεί οι άνθρωποι να είναι ικανοί να βρεθούν σε συνεχή εγρήγορση, τόσο ώστε να επιτρέψουν σε αυτή τη σκέψη να τους καταλάβει πέρα για πέρα”.

Henry Miller

Απόδοση από τα αγγλικά Ιφργένειας Κασταμονίτη
Theosophical Digest. Oct.-Dec. 1999
Relevance of Non-Violence in Modern Life - D.C. Jain)

Διαφορετικοί κλέφτες

Απόσπασμα από άρθρο του Ν. Καρβούνη στην “Πρωΐα” κατά την περίοδο 1931-1933, με τίτλο “Ο καιρός του Συμεών”.

Εις το μέρος εκείνο της Ανατολικής Ευρώπης, όπου ο πλατύς ο Δούναβις με τα θολά, τα κίτρινα τα νερά, φορτωμένος από το πλήθος των παραποτάμων που χάνονται μέσα του, κατεβαίνει αδιάκοπα προς την βαθυπράσινη απεραντωσύνη της Μαύρης Θάλασσας, εξούσεν, εδώ και χρόνια, ένας ληστής - Συμεών ο κλέφτης, όπως τον έλεγαν οι Έλληνες της Τούλτσας, της Ισάξας, του Σουλινά.⁽¹⁾ Η αστυνομία, η χωροφυλακή, τα στρατιωτικά τ' αποσπάσματα, μάταια τον εκυνηγούσαν μέσα στα τενάγη, στους καλαμοσκέπαστους βάλτους, στα πυκνότατα δάση των ασημόφυλλων ιτιών που σκιάζουν τις όχθες και σκεπάζουν το Δέλτα του μεγάλου ποταμού.

Ο Συμεών ο κλέφτης ήταν ασύλληπτος σαν φάντασμα. Ελήστευε τους πλουσίους, άλλοτε φανερά και ξέθαυρα, κατά τον τρόπον τον ιπποτικόν των παλιών “χαϊντούκων” των λοχμών που σκεπάζουν τις όχθες του ποταμού, άλλοτε “κλέφτικα”, βιάζοντας πόρτες και σπάζοντας κλειδαριές. Ο Συμεών, όμως, δεν εκρατούσε τίποτε δια τον εαυτόν του· όσα έπαιρnen από τους εμπόρους και τους ιδιοκτήτας, τα εμοίραζε στους πτωχούς, τους δυστυχισμένους, τους λιμασμένους για το ξερό ψωμί.

Στις καλύβες των, στα χαμόσπιτά των εκοιμώταν ησυχώτατος όταν η αρχή τον αναζητούσε στους βάλτους και στα δάση. Κάποτε εχανόταν για πολύ καιρό. Και ξανάρχιζε πάλι την διόρθωσιν-όπως έλεγε η φωτοχολογία- των λογαριασμών του διαβόλου. Όταν εξεσπούσε η πρώτη του νέα “ληστεία”, όλος ο πολυσύνθετος από τόσες φυλές πληθυσμός του Δέλτα εχωριζόταν εις δύο τάξεις: εκείνους που επιπλοαμπάρωναν νωρίς-νωρίς τις πόρτες των κ'ε-κείνους που τις άφηναν τη νύχτα μισοανοικτές. “Καιρός του Συμεών”- έλεγαν και οι δεύτεροι και οι πρώτοι.

(1). Πόλεις της Ρουμανίας, παρά τον Δούναβη, κατοικούμενες από πολλούς Έλληνες.

Διήγηση του διορατικού αγιορείτη μοναχού Παϊσίου.

Ένα πρωί στο Καλύβι χτύπησε κάποιος το σιδεράκι στην πόρτα. Κοίταξα από το παράθυρο να δω ποιος είναι γιατί δεν ήταν ακόμα η ώρα να ανοίξω. Είδα έναν νέο με φωτεινό πρόσωπο και κατάλαβα ότι είχε βιώματα πνευματικά, αφού τον πρόδιδε η Χάρις του Θεού. Γι' αυτό, άν και ήμουν απασχολημένος, διέκοψα αυτό που έκανα, άνοιξα την πόρτα, τον πήρα μέσα, τον πρόσφερα ένα νερό και με τρόπο άρχισα να τον ρωτάω για την ζωή του γιατί έβλεπα ότι είχε πνευματικό περιεχόμενο.

“Τί δουλειά κάνεις παλικάρι;” τον ρώτησα. “Τί δουλειά πάτερ; μου λέει. Εγώ στη φυλακή μεγάλωσα. Τα περισσότερα χρόνια της ζωής μου εκεί τα πέρασα. Τώρα είμαι είκοσι έξι χρόνων”. “Καλά, βρέ παλικάρι, τί έκανες, και σε έκλεισαν φυλακή;” τον ρώτησα. Κι εκείνος μου άνοιξε την καρδιά του: “Από μικρός, μου είπε, πονούσα πολύ, όταν έβλεπα δυστυχισμένους ανθρώπους. Ήξερα όλους τους πονεμένους, όχι μόνον από την ενορία μου, αλλά και από άλλες ενορίες. Επειδή ο παπάς της ενορίας μας με τους επιτρόπους μάζευαν συνέχεια χρήματα και έφτιαχναν κτίρια, αίθουσες κλπ. ή έκαναν διάφορους εξωραϊσμούς, είχαν παραμεληθεί τελείως οι φτωχές οικογένειες.

Εγώ δεν κρίνω εάν ήταν απαραίτητα αυτά που έφτιαχναν, αλλά έβλεπα να υπάρχουν πολλοί δυστυχισμένοι άνθρωποι. Πήγαινα λοιπόν κρυφά και έκλεβα από τα χρήματα που μάζευαν από τους εράνους. Έπαιρνα αρκετά, δεν τα έπαιρνα όλα. Ύστερα αγόραζα τρόφιμα, διάφορα πράγματα, τα άφηνα κρυφά έξω από τα σπίτια των φτωχών και αμέσως, για να μην πιάσουν άλλον άδικα, πήγαινα στην αστυνομία και έλεγα: “εγώ έκλεψα τα χρήματα από την εκκλησία και τα ξόδεψα”, χωρίς να πώ τίποτε άλλο. Με άρχιζαν στο ξύλο και στο βρισίδι, “αλήτη και κλέφτη”, εγώ σιωπούσα. Με έκλειναν μετά στην φυλακή. Αυτή η δουλειά γινόταν για χρόνια. Όλη η πόλη όπου έμενα-τριάντα χιλιάδες κάτοικοι και άλλες πόλεις με είχαν μάθει, και “αλήτη” με ανέβαζαν, “κλέφτη” με κατέβαζαν. Εγώ σιωπούσα και ένιωθα χαρά.(...)

(Γέροντα Παϊσίου Αγιορείτου, Λόγοι, Γ, σελ 74-75)

Περί του Ευαγγελίου απόψεις

Τί λέγει ο Τολστόι

Ένας ζωγράφος, φίλος του μεγάλου Ρώσου συγγραφέως, παρουσίασεν εις μίαν σειράν εικόνων τας πλέον χαρακτηριστικάς στιγμάς της ζωής του Ρώσου φιλοσόφου. Μία καλλιτεχνική εικόν, όχι αξία περιφρονήσεως παρουσιάζει τον γηραιόν συγγραφέα, φεύγοντα εκ της Γιασνάγια Πολιάνας, διασχίζοντα την έρημον ρωσικήν πεδιάδα, με τον παγωμένον άνεμον, ενώ εις την τεταραγμένην του μορφήν παρουσιάζεται όλον το δράμα εκείνο του θανάτου.

Η εικόν επιγράφεται το “Ταξίδιον προς το Άπειρον” και ο ζωγράφος είναι ο Ιωάννης Σπίκα.

Όλας τας εικόνας αυτάς τας έχει τοποθετήσει εις μίαν μεγάλην αίθουσαν, έχει δε και ένα χειρόγραφον του Τολστόι, περίφημον ιδίως διότι είναι θρησκευτικής υποθέσεως.

Είναι απάντησις του Τολστόι εις τον ζωγράφον, διατί δεν βασιζει τας θρησκευτικάς του πεποιθήσεις επί του Ευαγγελίου.

-Ησυχλήθην, λέγει, περί της χριστιανικής πίστεως και τούτο μοι επέφερε πνευματικήν απόλαυσιν, αλλ’απέριψα τας αρχάς του Ευαγγελίου ένεκα των νοθεύσεων τας οποίας εισήγαγον εις αυτό αι διάφοραι εκκλησίαι.

Είτα γράφει συλλογήν γνωμικών εξ’αρχαίων και νέων συγγραμμάτων, περί θρησκείας και ηθικής. Εις όλους αυτούς τους τόμους, λέγει, δεν ευρήκα παρά μόνον ολίγα τινά, επί των οποίων δύνανται να στηριχθώσιν αι αρχαί του Ευαγγελίου.

Ένεκα τούτων δύνασθε να κρίνετε, γράφει ο Τολστόι, διατί δεν αποδίδω μεγάλην σημασίαν εις το Ευαγγέλιον.

(Από το περιοδικό “Πινακοθήκη”, Ιούνιος 1911,σελ.97)

Ο Λασκαράτος για το ίδιο θέμα

Από την απάντησή του στον αφορισμό του

“(…) Πραγματικώς, το Ευαγγέλιον μπορεί ναν το είπα νοθευμένο, αλλά δεν το είπα ατελές και η κατηγορία που μου κάνετε δεν είναι παρά μία από τες συνηθισμένες σας εξυπνάδες, η

Συκοφαντία.

Ναί, το Ευαγγέλιον είναι το εντελέστερο και σοφότερο ποίημα ενός πανσόφου Θεού· αλλά η πονηρία σας κι' η αμάθειά σας αντόγράφοντός το το ενόθεψε. Το ξαναλέγω, επειδή με ξεδόνουνε οι αφορεσμοί σας, Το Ευαγγέλιον πρέπει σε κάθεται μέρος να εννοήται κατά την ηθικήν έννοιαν του συνόλου του, και όχι κατά τας αλλοιωμένας εις κάποια μέρος εκφράσεις του .”

(Από το βιβλίο του *Ανδρέα Λαοκαράτου*, “Απόκριση εις τον αφορεσμόν του κλήρου της Κεφαλονιάς”, Κεφαλληνία, 1867, σελ. 104-105)

Μία επιστολή του Καζαντζάκη

Επιστολή του Νίκου Καζαντζάκη στον Σουηδό καθηγητή Μπέργκε Κνες, που μετέφρασε στην πατρίδα του ένα σημαντικό μέρος του έργου του, στέλνοντάς του τον “Τελευταίο πειρασμό”.

“Θέλησα (με το βιβλίο αυτό) ν’ανανεώσω και να συμπληρώσω τον ιερό Μύθο, όπου στηρίζεται ο μέγας χριστιανικός πολιτισμός της Δύσης. Δεν είναι απλός “Βίος του Χριστού”, είναι μια επίμονη, άγια, δημιουργική προσπάθεια να ξανασαρκώσω την ουσία του Χριστού, αναγνωρίζοντας τις σκουριές, τις ψευτιές και τις μικρότητες που του φόρτωσαν όλες οι εκκλησίες κι όλοι οι ρασοφόροι της Χριστιανοσύνης”.(…)

(“*Νέα Εστία*”, 1992, σελ 1589)

Από το βιβλίο του Ιωσήφ Αμούσιν

“Τα πανάρχαια χειρόγραφα της νεκρής θάλασσας”.

“Για να φτάσουν μέχρι τη σημερινή τους μορφή, τα κείμενα της Καινής Διαθήκης πέρασαν από πολλές φάσεις όπου τροποποιήθηκαν και αλλοιώθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κάθε περιόδου που γνώρισε στην ανάπτυξη του ο Χριστιανισμός και συγκεκριμένα από την εμφάνιση έως την τελική του αναγνώριση σαν επίσημης θρησκείας.(…) ”

Όπως είναι γνωστό, από τα κανονικά έργα της Καινής Διαθήκης που γράφτηκαν και τροποποιήθηκαν επανειλημμένα, απαλείφθηκαν συστηματικά όλα τα αποσπάσματα που κατόπριζαν τις

κοινωνικές αρχές και τη δομή των πρωτοχριστιανικών κοινοτήτων. Η κοινωνική ηθική των έργων της Καινής Διαθήκης με τη σημερινή τους μορφή, περιορίζεται σε κενά κηρύγματα υπέρ της φιλανθρωπίας και της ευσπλαχνίας, σαν βασικές κοινωνικές αρχές, δικαιολογεί και συμβάλλει στη διατήρηση της κοινωνικής ανισότητας. Η δικαιολογία και κάλυψη της κοινωνικής αδικίας δείχνει καθαρά τον ταξικό χαρακτήρα του Χριστιανισμού. Ακριβώς ο χαρακτήρας αυτός οδήγησε στη διαδοχική μετατροπή του Χριστιανισμού από θρησκεία των φτωχών κοινωνικών στρωμάτων, σε ιδεολογική βάση της δουλοκτητικής, φεουδαρχικής και καπιταλιστικής κοινωνίας.

Παρά τον ιδιαίτερο ζήλο που έδειξαν στη “σύνταξη” των κειμένων της Καινής Διαθήκης οι απολογητές των εκάστοτε ισχυρών, διασώθηκαν ορισμένα στοιχεία από τα οποία φαίνεται καθαρά ότι στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες επικρατούσαν σχέσεις ισότητας και κύριο γνώρισμά τους ήταν η αρχή της κοινοκτημοσύνης. Έτσι λ.χ. στις “Πράξεις των Αποστόλων” αναφέρεται ότι “...πάντες οι πιστεύοντες ήσαν ομού και είχαν, τα πάντα κοινά. Και τα κτήματα και τα υπάρχοντα αυτών επώλουν και διαμοίραζον αυτά εις πάντας, καθ’ην έκαστος είχε χρείαν”. (“Πράξεις”, Β’, 44-45). Σ’ένα απόσπασμα λέγεται: “Του δε πλήθους των πιστευσάντων η καρδιά και η ψυχή ήτο μία και ουδέ εις έλεγεν ότι είναι εαυτού τι εκ των υπαρχόντων αυτού. Αλλ’είχον τα πάντα κοινά... Επειδή ουδέ ήτο τις μεταξύ αυτών ενδεής, διότι όσοι ήσαν κήτορες αγρών ή οικιών, πωλούντες έφερον τας τιμάς των πωλουμένων και έθετον εις τους πόδας των αποστόλων και διαμοιράζετο εις έκαστον κατά την χρείαν την οποίαν είχε” (“Πράξεις”, Δ’, 32,34-35).

Σύμφωνα με τις ευαγγελικές αφηγήσεις, ο βασικός όρος που έθετε ο Ιησούς σε όλους όσους ήθελαν να είναι “τέλειοι” και να τον ακολουθήσουν, ήταν να παραιτηθούν από κάθε είδους περιουσία. “Εάν θέλεις να ήσαι τέλειος, ύπαγε, πώλησον τα υπάρχοντά σου, και δος εις πτωχούς... και ελθέ ακολουθεί μοι” (“Κατά Ματθαίον, ΙΘ,21). Το ίδιο αναφέρεται και στο “Κατά Μάρκον” (Ι,21). “Δεν δύνασθε να δουλεύετε Θεόν και Μαμμωνά” (“Κατά Ματθαίον”, Σ, 24) Η αραμαική λέξη μάμων (στα ελληνικά έγινε μαμμωνάς) που χρησιμοποιείται εδώ από τον Ματθαίο και σημαίνει περιουσία, πλούτη, χρήματα, δεν συναντάται πουθε-

νά στην “Πεντάτευχο”. Για πρώτη φορά εμφανίζεται στο Βιβλίο “Σοφία του Σειράχ”. Αντίθετα η λέξη αυτή συναντάται στα χειρόγραφα του Κοιμιράν.

Σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό η αρχή της κοινοκτημοσύνης κατοπτρίζεται στα απόκρυφα χριστιανικά βιβλία που δεν συμπεριλήφθηκαν στον ευαγγελικό κανόνα. Είναι χαρακτηριστική προς την κατεύθυνση αυτή η γνωστή σκληρή μάχη που έδωσαν οι πατέρες της εκκλησίας τον 2ο και 3ο μ.Χ. αιώνα κατά των αιρετικών χριστιανικών ομάδων που τάσσονταν υπέρ της κοινοκτημοσύνης και ζητούσαν την επάνοδο στον τρόπο ζωής των πρωτοχριστιανικών κοινοτήτων. Στη χριστιανική παράδοση διατηρήθηκαν μέχρι αργά αρκετές αναμνήσεις για τις κοινωνικές σχέσεις που επικρατούσαν στους κόλπους των πρωτόγονων χριστιανικών κοινοτήτων.

Χαρακτηριστικά είναι τα όσα αναφέρει ο επίσκοπος της Κωνσταντινούπολης Ιωάννης ο Χρυσόστομος που έζησε στα τέλη του 4ου και στις αρχές του 5ου μ.Χ. αιώνα, σχετικά με την “αγγελική πολιτεία” που επικρατούσε στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες: “Τότε κόπηκε η ρίζα κάθε κακού... αυτοί απαρνήθηκαν τα χρήματα... οι ψυχρές λέξεις “δικό μου” και “δικό σου” δεν υπήρχαν. Γι’ αυτό και η ευθυμία τους συνόδευε στο τραπέζι. Οι πλούσιοι δεν έγιναν φτωχοί όταν μοίρασαν την περιουσία τους, γιατί έπαιρναν από την κοινή περιουσία όλα όσα τους χρειάζονταν, ενώ οι φτωχοί έπαψαν να είναι φτωχοί”. Άδικα προσπαθούσε ο διάσημος ρήτορας να πείσει τους ομόθρησκούς του να επιστρέψουν στις αρχαιοχριστιανικές αρχές (“μεγάλη θα ήταν η χαρά της ζωής, τόσο για τον πλούσιο, όσο και για το φτωχό, αν θελήσουμε να επαναφέρουμε αυτό το καθεστώς”). Αυτό το κήρυγμα του Ιωάννου του Χρυσοστόμου είναι ένας μακρινός απόηχος της παλιάς χριστιανικής παράδοσης που στηριζόταν στην αρχή της κοινοκτημοσύνης”.

(Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1984, σελ 268-271)

Οι κακές πράξεις φέρνουν τα δαιμόνια...

Λόγοι του αγιορείτη διορατικού μοναχού Παΐσιου

“Μια φορά ήρθε ένας μεσήλικας στο Καλύβι με έναν αέρα... Από μακριά, μόλις τον είδα, κατάλαβα ότι έχει δαιμονική επήρεια... “Ήρθα να με βοηθήσεις, μου είπε. Προσευχή σου για μένα, γιατί ένα χρόνο τώρα έχω φοβερούς πονοκεφάλους και οι γιατροί δεν βρίσκουν τίποτε”. Έχεις δαιμόνιο του λέω, γιατί έδωσες δικαιώματα στο διάβολο (...) Αν εσύ δεν καταλάβεις το σφάλμα σου και δεν μετανοήσεις, όλοι οι πνευματικοί του κόσμου να μαζευτούν και να ευχηθούν, το δαιμόνιο δεν φεύγει.(...)

Οι μαύρες δυνάμεις του σκότους είναι αδύνατες. Οι άνθρωποι τις κάνουν δυνατές με την απομάκρυνσή τους από τον Θεό, γιατί έτσι δίνουν δικαιώματα στον διάβολο.

*(Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου, Λόγοι, Γ' έκδ. Ιερών Ησυχαστ.
“Ευαγγελιστής Ιωαν. ο Θεολόγος, Θεσσαλονίκη, σελ. 186-190)*

Μην ανακοινώνετε τα σχέδιά σας σε ολόκληρο τον κόσμο, να φυλάτε τις επιθυμίες και τα σχέδια σας για τον εαυτό σας και τότε θα υπάρχουν λιγότερα εμπόδια ενάντια στην πραγματοποίησή τους. Αυτό το θέμα είναι πάρα πολύ σημαντικό και πρέπει να το ξέρετε.

Ο Αϊβανχώφ (Η δύναμη της σκέψης, σελ. 159)

Η αλήθεια, το δίκαιο και οι σκοτεινές δυνάμεις

Είναι νόμος της Φύσης και του Θεού, το καλύτερο (το ανώτερο ηθικά), να νικάει πάντοτε το χειρότερο.

Επίκτητον (Διατριβαί Α, κθ, 19)

“Νόμος γαρ της φύσεως και του θεού ούτος, το κρείσσον περιγινέσθω του χειρόνους”.

Από το μήνυμα του Νίκου Καζαντζάκη στο Μπι Μπι Σι, μετά το 2ο παγκόσμιο πόλεμο, προς όλο τον κόσμο:

“Οι σκοτεινές δυνάμεις και πάλι θα νικηθούν - αυτή είναι η μοίρα τους. Αν μπορούσαν αυτές να νικήσουν, από χιλιάδες χρόνια θα είχε εξαφανιστεί από τη γης το ανθρώπινο γένος”.

(Ελένης Καζαντζάκη, “Ο ασυμβίβαστος”, Αθήνα 1977, σελ 524)

Στην εποχή μας που η βία, κάτω από το προσωπείο της ψευτιάς, κατέχει το θρόνο του κόσμου, εγώ δεν έπαψα να πιστεύω πως η αλήθεια, η αγάπη, το ειρηνικό πνεύμα, η γλυκύτητα και καλοσύνη, είναι δυνάμεις πολύ ανώτερες από όλες τις άλλες.

Αλβέρτον Σβράϊτσερ (Γ. Μαρκάκη, “Οι δυο μεγάλοι απόστολοι της αγάπης”, Αθήνα 1968, σελ. 73)

Η αλήθεια και το δίκαιο έχουν από τη φύση τους μεγαλύτερη δύναμη από το ψέμα και το άδικο.

Αριστοτέλη (Ρητορική Τέχνη, 1355α)

“Το φύσει είναι κρείττω ταληθή και δίκαια των εναντίων”.

Η ανταπόκριση του Θεού

“Βλέπεις τα αισθήματα που ο Θεός τρέφει για μας”, ήταν η απάντηση του διδασκάλου, όταν εγώ εξέφρασα την ευγνωμοσύνη μου. Και συνέχισε: “Ο Κύριος προσέχει τους πάντας και εργάζεται για όλους. Όπως δέχθηκε την παράκλησή μου κ’έστειλε βοήθεια, έτσι εισακούει και πραγματοποιεί κάθε ειλικρινές αίτημα ενός πιστού. Σπανίως οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται πόσο συχνά ο Θεός τους παραχωρεί εκείνο που ζητούν στις προσευχές τους. Δεν μεροληπτεί ούτε χαρίζεται στους ολίγους, αλλά ακούει με ευμένεια καθένα που αποτείνεται προς Αυτόν με ειλικρίνεια και πίστη. Τα παιδιά Του έπρεπε να έχουν απόλυτη βεβαιότητα και τυφλή πίστη στην αγάπη και την καλοσύνη του Επουρανίου Πατρός.(...)”

Ο άνθρωπος έπρεπε να προσεύχεται κατά τον εξής τρόπο: “Κύριε, πιστεύω σε Σένα και γνωρίζω ότι μπορείς να με βοηθήσεις. Θα κάνω όμως κι’εγώ ότι μου είναι δυνατόν για να επανορθώσω ότι κακό έχω κάνει”.

*Παραμχάσα Γιογκανάντα,
“Η Αυτοβιογραφία ενός Γιόγκι”, Εστιά, σελ. 215,227*

Το να δίνει ο άνθρωπος είναι ένας τρόπος για να προσδεύει. Αλλά σπάνια οι άνθρωποι έχουν τη συνήθεια να δίνουν. Πολλοί έχουν τεράστιες περιουσίες που τις κρατούν για τον εαυτό τους, και από πάνω είναι και δυστυχισμένοι! Δεν πρέπει ποτέ να εμποδίζετε τους ανθρώπους να γίνουν πλούσιοι, αλλά πρέπει να τους μαθαίνετε να μοιράζονται τα πλούτη τους.

Ο. Αϊβανχόφ (Το εγχερό του Περιστεριού, σελ. 77)

Εξομολογήσεις...

“Εγώ δουλεύω εδώ γενναία με τη δουλειά και με την αργώστια κι άλλη παρηγοριά δεν έχω από το να δουλεύω. Τώρα μεταφράζω την “Οδύσσεια” του Ομήρου και ξεχνώ τον άθλιο, τον άτιμο τούτο κόσμο, όπου ζούμε. Σαν τον Ηνίοχο των Δελφών, κρατώ όσο μπορώ πιο στερεά τα χαλινάρια και μάχουμε να οδηγώ το σώμα εκεί όπου η ψυχή θέλει, κι όχι όπου θέλει αυτό...”

*Νίκου Καζαντζάκη (Ε.Ν. Καζαντζάκη,
“Ο ασυμβίβαστος” σελ. 639)*

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Θεοσοφικής Εταιρείας, το οποίο προέκυψε από τη Γενική Συνέλευση της 31-03-2002 καταρτίσθη εις σώμα ως εξής:

Γενικός Γραμματέας

(Πρόεδρος): Γεώργιος Σιβρής.

Πρόσθετος Γεν. Γραμμ.

(Αντιπρόεδρος): Χριστόφορος Καμαρωτάκης.

Γραμματέας εσωτερικού: Κρυσταλλία Ιωαννίδου.

Γραμματέας εξωτερικού: Μαρία Τομπούλογλου.

Ταμίας: Ελένη Ζαμπούρα.

Υπεύθυνη βιβλιοθήκης: Άσπα Κωστοβασίλη.

Μέλος: Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης.

Μέλος: Ηρώ Ζάραγκα.

Μέλος: Μιχάλης Γρηγορίου.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α όρο-
φος Κωδ. 106 71, είναι ανοι-
κτά κάθε ημέρα από 10.30 -
1, εκτός Σαββάτου και Κυ-
ριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

**ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.**

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:
Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεσίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη
Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας
Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς
Λαμία: Γ. Μουτάφης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Ναύπλιο: Χαρ. Μπάρακλης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κύπρος:
Αθαν. Παπαδόπουλος
Γρ. Αυξεντίου 29
Μέγαρο Δίπα 456
Τ.Τ. 6021, Λάρνακα
Τηλ. 0465-4511 (Οικίας)

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ Ή ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ (χωρίς έξοδα αποστολής για παραγγελίες αξίας άνω των 13.630 Δρχ. / 40,00 Euro)

	Δρχ. / Euro
- Μετενσάρκωση (Παπύς)	3.237 / 09,50
- Η Ζωή μετά τον Θάνατο (Άννυ Μπέζαντ)	2.896 / 08,50
- Τσάκρα, Οι Πύλες της Ψυχής προς τους Αόρατους κόσμους (Κ. Λεντμπίτερ)	4.089 / 12,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Α' (Ροζέρ ντε Πεν)	4.089 / 12,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Β' (Ροζέρ ντε Πεν)	4.430 / 13,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Γ' (Ροζέρ ντε Πεν)	5.111 / 15,00
- Ανώδυμη Αδελφότητα (Στέργου Χρούση)	2.726 / 08,00
- Μύστης κατά την τάξη Μελχισεδέκ (Στέργου Χρούση)	4.600 / 13,50
- Διδασκαλίες Δρυίδων (Υβ Μπερτού)	3.067 / 09,00
- Η Μυστική Ιστορία του Τεκτονισμού (Κ. Λεντμπίτερ)	4.089 / 12,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Μαθητού (Όσβαλντ Βιρτ)	4.430 / 13,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Εταίρου (Όσβαλντ Βιρτ)	4.089 / 12,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Διδασκάλου (Όσβαλντ Βιρτ)	5.793 / 17,00
- Αρχές και Φιλοσοφία των Ελευθεροτεκτόνων του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου. (Morals and Dogma) Α' (Α. Πικ)	7.837 / 23,00
- Αριθμημένη Πολυτελής Έκδοση (Morals and Dogma) Α' (Α. Πικ)	13.971 / 41,00
- Τεκτονικό Μουσείο (No 16) (Πέτρου Γράβιγγερ)	5.111 / 15,00
- Θεμέλια Βασιλικής Τέχνης & Τεκτονικοί Ομιλίες (Π. Γράβιγγερ)	5.111 / 15,00
- Ελληνικό Τεκτονικό Εγχειρίδιο (Ανδρέα Χρ. Ριζόπουλου)	6.815 / 20,00
- Το Μέγα Απόρρητο Α' (Η Βασιλική Τέχνη) (Ελιφάς Λευί)	3.067 / 09,00
- Το Μέγα Απόρρητο Β' (Τα Μυστήρια των Ιεροφαντών) (Ε. Λευί)	4.089 / 12,00
- Το Βιβλίο των Σοφών (Ελιφάς Λευί)	3.408 / 10,00
- Η Απόκρυφος Εξέλιξις της Ανθρωπότητας (Κ. Ζιναραζαντάζα)	5.452 / 16,00
- Οι Διδάσκαλοι και η Ατραπός (Κ. Λεντμπίτερ)	7.496 / 22,00
- Πραγματεία επί των Αποκρύφων Επιστημών (Παπύς)	6.815 / 20,00
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Α' (Σ. ντε Γκουαϊτά)	7.496 / 22,00
- Πως θα καταπολεμήσουμε την βασκανία και τις Αρνητικές Δυνάμεις (Παπύς)	2.045 / 06,00
- Ο Παράκελσος και η ουσία της Διδασκαλίας του (Φρ. Χάρτμανν)	5.793 / 17,00
- Αναζητώντας τους Ροδόσταυρους (Φραντς Χάρτμανν)	3.408 / 10,00
- Αυτοκυριαρχία και Πετρωμένο με τους Κύκλους της ζωής (Χ. Σ. Λιούις)	4.771 / 14,00
- Η Μυστικιστική ζωή του Ιησού (Χ. Σ. Λιούις)	4.430 / 13,00
- Προσευχές από όλο τον κόσμο (Μάνυ Τσίλαρ)	2.385 / 07,00
- ECCE HOMO (Λουί Κλωντ ντε Σαιν Μαρτέν)	2.385 / 07,00
- Ο Εσωτερικός χαρακτήρας των Ευαγγελίων (Ε. Π. Μπλαβάτσκι)	2.385 / 07,00
- Ο Θρύλος του Τέταρτου Μάγου (Χένρυ Βαν Ντάικ)	1.363 / 04,00
- Μέγα Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό (Τζον Πίκερινγκ)	17.038 / 50,00
- Αφίσα "Ροδόσταυρικός Πίνακας του Ερμητισμού και της Αλχημείας"	3.476 / 10,20
- 7 Γκραβούρες του Ραφαήλ Σάντι (Πολυτελής Έκδοση)	24.875 / 73,00

Ονοματεπώνυμο Τηλέφωνο
Οδός Αρ. Πόλη Τ.Κ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Τ.Θ. 51134. 145 10 Κηφισιά Τηλ.: 010.80.77.513 Fax: 010.62.50.513

<http://tetraktys.cjb.net> e-mail: tetrakty@otenet.gr

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Ο Ανδρέας Χρ. Ριζόπουλος όντας ενεργό μέλος των Τεκτονικών Δυνάμεων στην Ελλάδα, την Αγγλία και την Αμερική, ασχολείται επί 30 χρόνια με την ιστορική έρευνα και έχει δημοσιεύσει δεκάδες ερευνητικές εργασίες για τον Τεκτονισμό σε έντυπα και επετηρίδες της Ελλάδας, της Αγγλίας και της Τουρκίας. Έχει δημοσιεύσει επίσης άρθρα στην ετήσια επετηρίδα της πρώτης και σημαντικότερης Ερευνητικής Στοάς του κόσμου, της QUATUOR CORONATI.

Το βιβλίο παρουσιάζει συνοπτικά μεν αλλά με απόλυτη ακρίβεια, πληροφορίες για τις Κανονικές Τεκτονικές Δυνάμεις που λειτουργούν στην Ελλάδα με την αντικειμενικότητα του ιστορικού – ερευνητή. Παραπέμπει σε αυθεντικές πηγές φροντίζοντας για την πλήρη τεκμηρίωση κάθε πληροφορίας.

Ανατρέχοντας στα διάφορα κεφάλαια, στο Τεκτονικό Λεξιλόγιο και στο λεπτομερέστατο ευρετήριο, κάθε Τέκτων αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος για τον Τεκτονισμό μπορεί να θυμηθεί λεπτομέρειες που του έχουν διαφύγει, καθώς και να βρει απαντήσεις σε ερωτήματα που του δημιουργούνται, χωρίς να χρειάζεται να ανατρέξει σε εκατοντάδες πηγές που το πιθανότερο δεν του είναι, έτσι και αλλιώς προσιτές.

Στην παρουσίαση των διαφόρων κεφαλαίων έγινε προσπάθεια ώστε τα κείμενα να είναι κατά το δυνατόν συνοπτικά και κατανοητά από κάθε αναγνώστη, Τέκτονα ή μη. Φυσικά οι Τέκτονες σε ορισμένες περιπτώσεις θα μπορούν να διαβάσουν ανάμεσα στις γραμμές και να αντιλαμβάνονται περισσότερα από τα αναφερόμενα, αφού έχουν την προσωπική τους εμπειρία και γνώση. Επίσης, συνοδεύεται από ένα μοναδικό λεξιλόγιο όρων, από πλούσια ενδεικτική βιβλιογραφία καθώς και από ένα χρηστικό αλφαβητικό ευρετήριο.

Ορισμοί • Προϊστορία • Η Πρώτη Μεγάλη Στοά • Τα Αρχαία Καθήκοντα • Τα Ορόσημα • Κανονικότητα – Αναγνώριση • Αποκαλυπτικά Κείμενα • Ο Τεκτονισμός στην Ελλάδα • Θεμελιώδεις Αρχές • Η Μεγάλη Στοά • Τα Τυπικά • Οι Βαθμοί των Τεκτόνων • Βασιλική Αψίδα • Ο Σκωτικός Τύπος • Υόρκη ή Αμερικανικός Τύπος • Επιγενόμενοι Βαθμοί • Τεκτονισμός και Θρησκεία • Πολιτική και Πατριωτισμός • Αντικτετονισμός • Κύπρος • Περίζωμα • Τα Εργαλεία • Χρονολόγηση • Κρυπτογραφία • Στο Διαδίκτυο (Internet) • Ηγέτες του Τεκτονισμού στην Ελλάδα • Κατάλογος Στοών • Κείμενο Δαπόντε για Κονιάτες •

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Τ.Θ. 51 134, 145 10 Κηφισιά

Τηλέφωνο: 010.80.77.513 Fax: 010.62.50.513

<http://tetraaktys.cjb.net> e-mail: tetrakty@otenet.gr